

คู่มืออาจารย์ผู้สอนนิสิตพิการ

คำนำ

มหาวิทยาลัยพะเยาในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ ตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิและความเท่าเทียมของนิสิตพิการ ที่จะได้รับโอกาสในการศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย และคำนึงถึงการพัฒนาให้นิสิตพิการมีคุณสมบัติของบัณฑิตที่พึงประสงค์ และเป็นบุคคลที่มีคุณภาพเช่นเดียวกับนิสิตในมหาวิทยาลัยเดียวกัน เพื่อตอบสนองกฎหมายและนโยบายด้านการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตพิการเรียนร่วมในระดับอุดมศึกษาตามประกาศของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ดังนั้น งานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ จึงจัดทำคู่มืออาจารย์ผู้สอนนิสิตพิการ ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพของอาจารย์ผู้สอนในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับ นิสิตพิการตามความจำเป็นพิเศษอย่างสมเหตุสมผล เพื่อช่วยลดอุปสรรคในการเข้าถึงการเรียนของนิสิตพิการ ให้สามารถเรียนรู้ได้เท่าเทียมนิสิตปกติตามศักยภาพของตน เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ และใช้ชีวิตในรั้วมหาวิทยาลัยอย่างมีความสุขตลอดจนจบการศึกษา

ผู้จัดทำหวังว่า คู่มืออาจารย์ผู้สอนนิสิตพิการ เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่ออาจารย์ผู้สอนนิสิตพิการในมหาวิทยาลัยพะเยา ใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนนิสิตพิการ เพื่อช่วยลดปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนสำหรับนิสิตพิการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

งานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ
มหาวิทยาลัยพะเยา

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บริบททางการศึกษาพิเศษ	
– รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550	6
– พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542	7
– พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551	7
– พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550	8
– ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552	10
– แนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ	11
– บทสรุป	14
บทที่ 2 การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	
– แนวความคิดในการจัดการศึกษา	15
– นโยบายการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ	16
– ปรัชญาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	18
– หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	20
– ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	21
– ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	22

- การจำแนกความพิการเพื่อจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ	23
- ความพิการทางการเห็น	24
- ความพิการทางการได้ยินหรือการสื่อความหมาย	24
- ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	25
- ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม	25
- ความพิการทางสติปัญญา	25
- ความพิการทางการเรียนรู้	26
- ความพิการออทิสติก	26
- ประกาศ เรื่องกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552	27
- บทสรุป	32

บทที่ 3 บริการช่วยเหลือสนับสนุนนิสิตพิการเรียนร่วมระดับอุดมศึกษา

- บทบาทหน้าที่ของหน่วยบริการสนับสนุน สำหรับนักศึกษาพิการ	33
- การช่วยเหลือสนับสนุนของเจ้าหน้าที่บริการสนับสนุนนิสิตพิการ	33
- เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตพิการ	33
- เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนนิสิตพิการทางการเห็น	34
- เจ้าหน้าที่ล่ามภาษามือ	35
- ผู้ให้บริการช่วยจดบันทึกคำบรรยายและช่วยเหลือด้านวิชาการ	36
- เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก	36
- งานบริการสำหรับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	37
- ขั้นตอนการขอรับบริการ	39
- สถานที่ให้บริการ / เวลาทำการ / ติดต่อประสานงาน	40
- บทสรุป	41

บทที่ 4 การปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน

เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

- Universal Design 42
- หลักการของ Universal Design 43
- การประยุกต์หลักการ UD มาใช้ในการเรียนการสอน 45
- แบบการเรียนรู้ (Learning Style) กับ UDL 46
- เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก
(Assistive Technology) กับ UDL 52
- แนวทางการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามแนวคิด UD 52
- บทสรุป 55

บทที่ 5 แนวทางการช่วยเหลือนักศึกษาพิการเรียนร่วมระดับอุดมศึกษา สำหรับอาจารย์ผู้สอน

- การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเห็น 56
- การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการได้ยิน
หรือสื่อความหมาย 57
- การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการ
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย 59
- การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางจิตใจ
หรือพฤติกรรมหรือออทิสติก 61
- การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางสติปัญญา 62
- การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเรียนรู้ 63
- บทสรุป 65

บรรณานุกรม

บทที่ 1

บริบททางการศึกษาพิเศษ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

เนื่องด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศที่เป็นแนวทางในการบริหาร บริการและพัฒนา ประเทศชาติ มีบทบัญญัติหลายหมวดหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ในมาตรา 30 ได้กำหนดไว้ว่า “บุคคล ย่อมเสมอกันในกฎหมายการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุความ แตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือ สุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเป็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้” มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับ การศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีที่รัฐจะต้องจัดให้ทั่วถึงและมีคุณภาพโดย ไม่เก็บค่าใช้จ่ายผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพหรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบากต้อง ได้รับสิทธิและการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น” และ ในมาตรา 54 ได้กำหนดไว้ว่า “บุคคลซึ่งพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิเข้าถึง และใช้ประโยชน์จากสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความ ช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ บุคคลวิกลจริต ย่อมได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสม จากรัฐ” (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, หน้า 8-16)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545) มีบทบัญญัติหลายหมวดหลายมาตราที่มีความเกี่ยวข้องกับ การจัดการศึกษาเพื่อเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ในหมวด 2 มาตรา 10 ได้กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพ หรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาสต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” ใน หมวด 4 มาตรา 22 ได้กำหนดไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2547, หน้า 7-12)

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551

โดยพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2551 มาตรา 5 (1) ได้กำหนดไว้ว่า “คนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตั้งแต่แรกเกิด หรือพบความพิการจนตลอดชีวิตพร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา” และ ใน มาตรา 8 วรรค 4 กำหนดว่า “ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัดมีหน้าที่รับคนพิการ

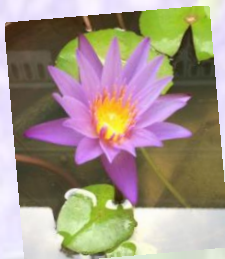
เข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด” และ**วรรค 5** กำหนดว่า “สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย” และใน**มาตรา 9 วรรค 2** กำหนดว่า “ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นพิเศษของคนพิการ และสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ” (พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551, หน้า 1-5)

พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550

โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550 (หน้า 15-18) **มาตรา 16** กำหนดไว้ว่า “คนพิการที่ได้รับหรือจะได้รับความเสียหายจากการกระทำในลักษณะที่เป็นการเลือกปฏิบัติไม่เป็นธรรมต่อคนพิการมีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการ ให้มีคำสั่งเพิกถอนการกระทำหรือห้ามมิให้กระทำ การนั้นได้” ใน**มาตรา 20** กำหนดไว้ว่า “คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะ ตลอดจน สวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นจากรัฐ” ได้แก่

1. งบประมาณการทางการแพทย์ เครื่องช่วยความพิการและสิ่งส่งเสริมพัฒนาการ
2. การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติหรือแผนการศึกษาแห่งชาติ ให้องค์กรที่รับผิดชอบสนับสนุนเกี่ยวกับ สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการตามความเหมาะสม
3. การฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ การให้บริการที่มีมาตรฐานการคุ้มครองแรงงาน การส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระ บริการ

- สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกเทคโนโลยีความช่วยเหลืออื่นใดเพื่อการทำงานและประกอบอาชีพของคนพิการ
4. การยอมรับและมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง อย่างเต็มที่เท่าที่เทียบกับบุคคลทั่วไป
 5. การช่วยเหลือให้เข้าถึงนโยบาย แผนงาน โครงการ กิจกรรมการพัฒนา และบริการอันเป็นสาธารณะ
 6. ข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร บริการโทรคมนาคม เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารและเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการสื่อสารสำหรับคนพิการทุกประเภท ตลอดจนบริการสื่อสารสาธารณะจากหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน
 7. บริการล่ามภาษามือตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด
 8. สิทธิที่จะนำสัตว์นำทาง เครื่องมือหรืออุปกรณ์นำทางหรือเครื่องช่วยความพิการใด ๆ ติดตัวไปในยานพาหนะหรือสถานที่ใด ๆ โดยได้รับยกเว้นค่าบริการ ค่าธรรมเนียมและค่าเช่าเพิ่มเติม
 9. การจัดสวัสดิการเบี้ยความพิการ (แทนเบี้ยยังชีพ) กับคนที่จดทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ
 10. การปรับปรุงแวดล้อมที่อยู่อาศัย การมีผู้ช่วยคนพิการ หรือจัดให้มีสวัสดิการอื่นตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนดในระเบียบ

ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552

ตามระเบียบว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552 มาตรา 8 วรรค 4, มาตรา 12 วรรค 4 และวรรค 8 (2552, หน้า 15-16) กำหนดไว้ว่า

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงประเภทของความพิการด้วย และแจ้งต่อคณะกรรมการฯ เพื่อทราบไม่น้อยกว่า 120 วันก่อนเริ่มปีการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป โดยจะต้องจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยี สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการ การจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตนักศึกษาแต่ละคนรวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ โดยให้นักศึกษาพิการสามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้ตามความเหมาะสม

นอกจากนี้ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการศึกษาสำหรับคนพิการให้สถาบันอุดมศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษา มีสิทธิได้รับค่าเล่าเรียน ค่าบำรุงค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นจากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาตามจำนวนเงินที่ต้องเรียกเก็บจากนิสิตนักศึกษาพิการ หากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ส่งเรื่องขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการต่อไป หรืออาจทำข้อตกลงขอรับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ได้

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552 เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการกระจายโอกาสทางการศึกษา และการสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้เข้าถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสอดคล้องกับระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้กำหนดแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ เพื่อเป็นแนวทางการดำเนินการให้แก่สถาบันอุดมศึกษาโดยแนวทางดังกล่าว ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการการอุดมศึกษาในการประชุมครั้งที่ 1/2553 เมื่อวันที่ 7 มกราคม 2553 แล้ว ดังนี้

1) สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาต่อในสถาบันในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความพร้อมของสถาบันในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานคุณภาพของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษา

2) สถาบันอุดมศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษา มีสิทธิได้รับค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากนิสิตนักศึกษาพิการ หากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ส่งเรื่องขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการต่อไป ทั้งนี้ไม่เก็บอัตราและรายการที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด

3) สภาสถาบันอุดมศึกษา มีหน้าที่ออกข้อกำหนดนโยบายของสถาบัน เกี่ยวกับการรับคนพิการเข้าศึกษาต่อในสถาบันให้สอดคล้องกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อใช้เป็นแผนแม่บทในการดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552

4) สภาสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการรับนิสิตนักศึกษาพิการเข้าเรียนของสถาบันเพื่อประกาศใช้ในแต่ละปีการศึกษา ซึ่งประกอบด้วย เป้าหมาย จำนวนรับ หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการรับคนพิการเข้าศึกษาในสถาบัน ประเภทความพิการที่จะรับเข้าศึกษา คณะและสาขาวิชาที่จะเปิดรับ วิธีการคัดเลือก หลักเกณฑ์เงื่อนไข และรายการค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เป็นต้น และแจ้งประกาศรับคนพิการเข้าศึกษาต่อในแต่ละปีการศึกษาดังกล่าว ให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารวบรวมส่งคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการเพื่อทราบไม่น้อยกว่า 120 วัน ก่อนเริ่มปีการศึกษา โดยเริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 เป็นต้นไป

5) ให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำแผนการรับนิสิตนักศึกษาพิการ พร้อมทั้งแผนงบประมาณเงินอุดหนุนการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาพิการในระดับ

อนุปริญญาและระดับปริญญาตรีของสถาบัน ส่งไปยังสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาภายในเดือนมกราคมของทุกปี

6) สถาบันอุดมศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษาจะต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเหมาะสม เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตนักศึกษาพิการแต่ละประเภทความพิการ โดยสถาบันอุดมศึกษาอาจจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะขึ้นอย่างเป็นทางการเพื่อเป็นศูนย์กลางในการให้บริการทางการศึกษาสำหรับนิสิตนักศึกษาพิการ พร้อมทั้งจัดสรรบุคลากรปฏิบัติงานที่มีทักษะพื้นฐานในการให้บริการสนับสนุนคนพิการในสัดส่วนที่เหมาะสมกับจำนวนนิสิตนักศึกษาพิการของสถาบัน ทั้งนี้ ให้สถาบันอุดมศึกษาขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการดังกล่าวจากสำนักงานประมาณโดยตรงหรือจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จัดทำรายงานผลการดำเนินงานในการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พุทธศักราช 2552 เสนอต่อคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

ประกาศ ณ วันที่ 13 มกราคม พุทธศักราช 2553

สุเมธ แยมุ่น
(นายสุเมธ แยมุ่น)

เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา

บทสรุป

บุคคลย่อมเสมอภาคกันในกฎหมาย การเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรมต่อบุคคลที่มีความแตกต่างกันในเรื่องความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้ การจัดการการศึกษาสำหรับผู้พิการ รัฐต้องจัดให้ผู้พิการมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ โดยจัดให้ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา อีกทั้ง ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น และต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ

สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัดมีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วนหรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษาให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามกฎหมาย สถาบันอุดมศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษามีสิทธิได้รับค่าเล่าเรียน ค่าบำรุง ค่าธรรมเนียม และค่าใช้จ่ายอื่น จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ตามจำนวนเงินที่เรียกเก็บจากนิสิตนักศึกษาพิการ

สถาบันอุดมศึกษาที่รับคนพิการเข้าศึกษาจะต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างเหมาะสม เพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตนักศึกษาพิการแต่ละประเภทความ

บทที่ 2

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

คนถือว่าเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดที่ต้องได้รับการพัฒนา จะพัฒนาคนต้องพัฒนาที่การศึกษา หากคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพแล้ว จะทำให้การพัฒนาอย่างอื่นเป็นไปได้โดยง่ายมีประสิทธิภาพ ดังนั้นประเทศที่เจริญแล้วจะเน้นสิทธิและเสรีภาพในการศึกษา

แนวความคิดในการจัดการศึกษา

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมุ่งเน้นโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยยึดหลักการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 **มาตรา 43** (หน้า 10) ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษา ขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี รัฐจัดไว้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” ประกอบกับ **มาตรา 30 วรรค 3** (หน้า 7) (บัญญัติไว้ว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคลจะกระทำมิได้” นั่นหมายถึงว่า ประชาชนคนไทยทุกคนมีสิทธิเสมอกันทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ว่าจะยากดีมีจนหรือสภาพร่างกายพิการโดยรัฐต้องจัดสิ่ง สิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นทางการศึกษาให้ **มาตรา 55** (หน้า 12) ซึ่งบัญญัติไว้ว่า “บุคคลพิการหรือทุพพลภาพมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะและความช่วยเหลือจากรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายบัญญัติ”

คนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคม หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้อง ย่อมมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้งการช่วยสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

การส่งเสริมพัฒนาคนพิการได้เต็มศักยภาพ ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ตั้งแต่การค้นพบความพิการ การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การให้การศึกษ การพัฒนาทักษะสังคม และการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มุ่งเน้นพัฒนาความสามารถคนพิการให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม หรือแรกพบความพิการ คือให้การศึกษา อบรมให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ในฐานะพลเมืองดี มีอาชีพ มีงานทำ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์สิทธิ์เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ จึงเป็นการรวมพลังระหว่างหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร ชุมชน องค์กรคนพิการ ผู้ปกครองคนพิการ และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือและสนับสนุนการดำเนินการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระบบและครบวงจร จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริมพัฒนาระบบการทำงานร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการศึกษาพิเศษสำหรับคนพิการ

1. ด้านการบริการ ให้ผู้พิการได้เรียนตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ โดยเน้นให้ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ให้โอกาสเด็กพิการได้เรียน ทั้งด้านภาษา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ในหลักสูตรสายสามัญและฝึกอาชีพเพิ่มเติมไปด้วย เพื่อให้คนพิการสามารถพัฒนาตนเองให้เพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้

2. ด้านโอกาสทางการศึกษา ให้ผู้พิการมีโอกาสได้รับการศึกษาทัดเทียมกับเด็กปกติและให้คนพิการหญิงและชายมีสิทธิเท่าเทียมกันในโอกาสทางการศึกษา
3. ด้านการจัดการศึกษา ต้องจัดให้คนพิการทุกคนที่อยากเรียนต้องได้เรียน โดยขยายการบริการทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เน้นการเรียนรวมและการจัดให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของความพิการ
4. ด้านการรับนักเรียน ปรับปรุง ระเบียบให้เอื้อต่อการรับเด็กพิการทุกคน และให้รับตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ โดยรัฐควรเพิ่มบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มให้ทั่วถึงทั้งในเขตเมืองและชนบท ต้องทำระเบียบเพื่อรับรองความพิการที่ต้องได้รับการช่วยเหลือตามกฎหมายกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วย สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกในการศึกษาของคนพิการ
5. ด้านหลักสูตร ต้องพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับประเภทและระดับของผู้พิการ โดยให้เด็กเป็นหลักในกระบวนการเรียนรู้ เรียนด้วยตนเองจากการฝึกปฏิบัติให้เด็กพิการทุกประเภทสามารถสื่อความหมาย และปรับพฤติกรรมให้อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข
6. ด้านบริหารการศึกษา ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ เป็นหน่วยประสานงานกลาง และกำกับการบริหาร โดยประสานกับกรม จังหวัด ระดมความร่วมมือจากสถานศึกษาและสถานพยาบาลมาร่วมกันจัด และต้องสำรวจจำนวนผู้พิการให้ตรงความเป็นจริงรวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าใจถึงการบริการทางการศึกษา และฝึกอบรมพ่อแม่ให้รู้จักดูแลลูกพิการตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ
7. ด้านทรัพยากร ให้การสนับสนุนด้านทรัพยากรและวิชาการแก่สถานศึกษาที่จัดการศึกษาเพื่อคนพิการ และให้ภาคเอกชน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

จัดการศึกษาเพื่อให้การดำเนินงานมีคุณภาพทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ โดยจะพิจารณาให้แก่หน่วยงานการศึกษาเพื่อคนพิการ

8. ด้านบุคลากร ให้สถาบันอุดมศึกษาปรับปรุงการผลิตครูการศึกษาพิเศษให้เพียงพอและมีคุณภาพ ให้มีรายวิชาการศึกษาพิเศษในหลักสูตรการฝึกหัดครู นอกจากนี้พัฒนาครูประจำการให้มีเทคนิคการสอนที่ทันสมัยตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

9. ด้านการประกันคุณภาพ จัดให้มีเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพสำหรับการศึกษา เพื่อคนพิการโดยเฉพาะและมีระบบประเมินคุณภาพผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการร่วมประเมิน ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องขององค์กรคนพิการและผู้ปกครอง

10. ด้านการส่งเสริมเอกชน ส่งเสริมและสนับสนุนให้เอกชน และองค์กรเอกชนที่มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการทุกระดับ ทุกระบบ และทุกรูปแบบ โดยรัฐให้การสนับสนุนด้านงบประมาณและบุคลากรให้เท่าเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ

ปรัชญาการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษควรมีสิทธิได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเด็กปกติ ก็ควรจัดการศึกษาให้แก่เด็กที่มีความต้องการพิเศษด้วย การศึกษาที่จัดให้สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ จะสามารถทำให้เด็กได้รับประโยชน์เต็มที่จากการศึกษา

ปรัชญาและแนวคิดเบื้องต้นที่จะทำให้การศึกษาพิเศษบรรลุถึงจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. เด็กพิเศษทุกคนที่สามารถจะเรียนหนังสือ หรือฝึกตนเองให้ทำประโยชน์ได้มากขึ้น
2. สมรรถภาพในการทำงานไม่ได้ขึ้นอยู่กับสภาพความพิการ

3. ความพิการของเด็กบางคนไม่จำเป็นต้องเป็นความพิการตลอดไป ในหลายกรณีการศึกษาพิเศษอาจจะเป็นเพียงบริการทางการศึกษาชั่วคราวเท่านั้น
4. บุคลากรจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และได้รับการฝึกงาน ตลอดทั้ง มีประสบการณ์ในการทำงานของหน่วยงานของตนเอง
5. ผู้ให้การศึกษาคควรสนใจเป็นพิเศษ ในเรื่องพัฒนาการของเด็กพิเศษ เพื่อให้เด็กมีภาพพจน์ที่ดีเกี่ยวกับตนเอง (Positive Self-Image) และยอมรับตามสภาพความเป็นจริงของตน
6. การจัดการศึกษาพิเศษ ควรใช้วิธีการสอนแบบส่งเสริมเอกลักษณ์ของบุคคล (Individualized Instruction) หมายความว่า สอนให้เหมาะสมกับความ สามารถและความพิการของเด็กแต่ละคน
7. การศึกษาพิเศษควรจัดตั้งแต่อนุบาล โดยมีจุดประสงค์ในการป้องกัน ลดปัญหาความพิการ ทำให้เด็กมีสำนึกจากการแห่งตน (Self-Realization)
8. การศึกษาพิเศษต้องรวมวิชาพลศึกษา นันทนาการและสุนทรียศาสตร์ เพื่อเตรียมเด็กพิเศษให้สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างสมบูรณ์
9. อาชีวศึกษา และการอาชีพเป็นเรื่องสำคัญในการพิจารณาจัดการศึกษาแก่เด็กพิเศษ
10. ในการจัดเด็กพิเศษเข้าชั้นเรียนในโรงเรียนปกตินั้น จะถือเป็นแนวปฏิบัติเมื่อไม่มีปัญหา หรือไม่มีอุปสรรคอื่นใด โดยคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจะได้รับ เป็นสำคัญ

ปรัชญาการจัดการศึกษาเรียนรวมเกี่ยวข้องกับทักษะการสอน การช่วยเหลือ และการร่วมมือ ระหว่างทีมของครูซึ่งสอนเด็กทั่วไป ผู้บริหาร โรงเรียน ผู้ปกครอง และครูการศึกษาพิเศษ ดังนั้น “การเรียนการสอน ” จึงหมายถึงการที่เด็กทั้งหมดได้เรียนรวมในชั้นเรียนปกติทุกวัน ซึ่งเด็กจะมีความแตกต่างกันและมีหลายกลุ่ม เช่น เด็กที่มีทักษะในการทำงาน เป็นต้น โดยมีข้อตกลงเบื้องต้นของการเรียนรวม คือ เด็กทุกคนต้องเริ่มต้นที่ชั้นเรียนปกติ ซึ่งเมื่อพบความต้องการส่วนบุคคลที่เป็นความจำเป็น ก็ต้องลดข้อจำกัดออกจากสิ่งแวดล้อมให้ได้มากที่สุด

หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการให้การศึกษสำหรับทุกคน โดยรับเข้ามาเรียนรวมกันตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษา และจัดให้มีบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคล โดยมีหลักว่า เด็กเป็นผู้เลือกโรงเรียน ไม่ใช่โรงเรียนเลือกเด็ก เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะเรียนรวมกัน โดยโรงเรียนและครูจะต้องเป็นผู้ปรับสภาพแวดล้อมหลักสูตร วัสดุประสงค์ การประเมินผล เพื่อให้ครูและโรงเรียนสามารถจัดการเรียนการสอน เพื่อสนองต่อความต้องการของนักเรียนแต่ละคนได้ การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนในระบบเดียวกัน โดยไม่แบ่งแยกว่าเด็กพิการต้องไปเรียนในสถานศึกษาเฉพาะ รวมทั้งเด็กต้องได้รับการสนับสนุนทุกด้าน ทั้งด้านการแพทย์ วิชาการ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ เทคนิคการเรียนการสอน สถานที่ เป็นต้น รวมทั้งจัดให้มีบุคลากรสนับสนุน ทั้งนี้ เพื่อสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้เรียนรวมในสถานศึกษาเดียวกัน

นอกจากนี้ ตามปฏิญญาองค์การทางการศึกษาและวัฒนธรรม (UNESCO, 2001) ว่าด้วยสิทธิของเด็กทุกคน ที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้รับการศึกษาที่สนองความต้องการที่แตกต่างกัน โรงเรียนต้องจัดการศึกษาให้กับเด็กทุกคนอย่างเหมาะสมซึ่งเป็นแนวคิดในการจัดการศึกษาเพื่อทุกคน (Education for All)

ดังนั้น การจัดการเรียนรวมจึงสอนหลักการ ดังนี้

1. ให้เกิดความยุติธรรมในสังคม (Social justice)
2. เน้นความสามารถของเด็กและความเท่าเทียมกันในสังคมตาม

สภาวะปกติ (Normalization) ไม่แยกจากชุมชน และในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งในโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ เด็กจะถูกจำกัดในวงแคบ อยู่เฉพาะในกลุ่มของผู้ปกครองด้วยกัน แต่ในโรงเรียนทั่วไป ครู นักเรียน และชุมชน จะต้องทำความเข้าใจและยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วย

ความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

คนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคม หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้ง การช่วยสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

การส่งเสริมพัฒนาคนพิการได้เต็มศักยภาพ ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบตั้งแต่ค้นพบความพิการ การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพ การให้การศึกษา การพัฒนาทักษะสังคม และการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านอาชีพ

การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถคนพิการให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention Services) ตั้งแต่แรกเกิด หรือแรกพบความพิการ ให้การศึกษาอบรมให้รู้จักสิทธิ และหน้าที่ในฐานะพลเมือง มีอาชีพ มีงานทำ สามารถดำรงชีวิตใน

สังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยเหลือตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

ความจำเป็นที่ต้องจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

เกรเบรียล มิสตรัล ผู้ได้รับรางวัลโนเบลจากประเทศชิลี ได้กล่าวว่าหลายสิ่งหลายอย่างที่เรากำลังต้องการ เราอาจจะรอได้แต่เด็ก ๆ รอไม่ได้ สำหรับพวกเขาเราไม่สามารถพูดว่า “เอาไว้อันพรุ่งนี้” แต่มันต้องเป็น “วันนี้”

การมีส่วนร่วมอย่างสมบูรณ์และมีคุณภาพของคนพิการ (Federico Mayor, Director General, UNESCO) เหตุผลคือ “ความพิการเป็นเรื่องที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับทุกคน เพราะว่าความพิการอาจจะเกิดขึ้น อาจเกิดกับใครก็ได้ ไม่ว่าจะคน ๆ นั้นจะมีประวัติความเป็นมาอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นพลเมืองของประเทศใดความพิการอาจเกิดขึ้นได้ทุกเวลา...”

“การหาวิธีการหลีกเลี่ยงหรือลดจำนวนคนพิการลงให้มากที่สุด เป็นเรื่องของความสำนึกในการรับผิดชอบที่เราทุกคนจะต้องช่วยกัน รวมทั้ง ควบคุมและหาความสมดุลเกี่ยวกับปัญหาสังคมให้ได้....”

“ยังมีเด็กพิการอีกเป็นจำนวนมากที่ยังถูกแบ่งแยกจากโรงเรียน จากครอบครัว จากชุมชน จึงใช้วิธีการการศึกษาสำหรับปวงชน (Education for All) ซึ่งรวมทั้งเด็กพิการด้วย เป็นเรื่องที่เป็นไปได้ที่จะช่วยเหลือมนุษยชาติทั้งหลายเพื่อให้พัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพ มีส่วนช่วยเหลือ สังคม และเหนือสิ่งอื่นใดเพื่อให้ทุกคนได้รับการสนับสนุนเพิ่มพูนความสามารถด้วยความแตกต่าง แต่ไม่ได้ลดคุณค่าของเขาเหล่านั้น”

ความต้องการจำเป็นด้านการศึกษาของเด็กพิการนั้น จำเป็นต้องได้รับความสนใจเป็นกรณีพิเศษ รัฐควรมีขั้นตอนในการดำเนินการที่ให้คนพิการทุกประเภทมีโอกาสได้รับการศึกษาที่เท่าเทียมกัน เสมือนเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของระบบการศึกษาทั้งหมด

การจำแนกความพิการเพื่อจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

การจัดการเรียนการสอนแก่คนพิการหรือผู้ที่มีความบกพร่องย่อมแตกต่างกันไปตามสภาพความพิการหรือความบกพร่องแต่ละประเภท จึงจำเป็นต้องมีการจำแนกความพิการหรือความบกพร่องให้ชัดเจน โดยที่เห็นเป็นการสมควรกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องความต้องการจำเป็นพิเศษ และศักยภาพของคนพิการให้บังเกิดในการพัฒนาอย่างแท้จริง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงออกประกาศไว้ให้กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ความพิการ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2555 (กระทรวงการพัฒนาศังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2555, หน้า 22-23) ไว้ 7 ประเภท ดังนี้

1. ความพิการทางการเห็น
2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย
3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย
4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม
5. ความพิการทางสติปัญญา
6. ความพิการทางการเรียนรู้
7. ความพิการทางออทิสติก

1. ความพิการทางการเห็น

ตาบอด หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็น เมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่าเมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาแล้วอยู่ในระดับต่ำกว่า 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ลงมาจนกระทั่งมองไม่เห็นแม้แต่แสงสว่างหรือมีลานสายตาแคบกว่า 10 องศา

ตาเห็นเลือนราง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการเห็นเมื่อตรวจวัดการเห็นของสายตาข้างที่ดีกว่า เมื่อใช้แว่นสายตาธรรมดาอยู่ในระดับตั้งแต่ 3 ส่วน 60 เมตร (3/60) หรือ 20 ส่วน 400 ฟุต (20/400) ไปจนถึงต่ำกว่า 6 ส่วน 18 เมตร (6/18) หรือ 20 ส่วน 70 ฟุต (20/70) หรือมีลานสายตาแคบกว่า 30 องศา

2. ความพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

หูหนวก หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินจนไม่สามารถรับข้อมูลผ่านทาง การได้ยิน เมื่อตรวจการได้ยิน โดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์ 1,000 เฮิรตซ์ และ 2,000 เฮิรตซ์ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่ความดังของเสียง 90 เดซิเบล ขึ้นไป

หูตึง หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องในการได้ยินเมื่อตรวจการได้ยินโดยใช้คลื่นความถี่ที่ 500 เฮิรตซ์

1,000 เฮิร์ตซ์ และ 2,000 เฮิร์ตซ์ ในหูข้างที่ได้ยินดีกว่าจะสูญเสียการได้ยินที่น้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาจนถึง 40 เดซิเบล

ความพิการทางการสื่อความหมาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลจากการมีความบกพร่องทางการสื่อความหมาย เช่น พูดไม่ได้พูด หรือฟังแล้วผู้อื่นไม่เข้าใจ เป็นต้น

3. ความพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

ความพิการทางการเคลื่อนไหว หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือการสูญเสียความสามารถของอวัยวะในการเคลื่อนไหว ได้แก่ มือ เท้า แขน ขา อาจมาจากสาเหตุอัมพาต แขนขา อ่อนแรง แขนขาขาด หรือภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังจนมีผลกระทบต่อการทำงานมือ เท้า แขน ขา

ความพิการทางร่างกาย หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่องหรือความผิดปกติของศีรษะ ใบหน้า ลำตัวและภาพลักษณ์ภายนอกของร่างกายที่เห็นได้อย่างชัดเจน

4. ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม

ความพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรม หมายถึง การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีความบกพร่อง หรือความผิดปกติทางจิตใจหรือสมองในส่วนของ การรับรู้อารมณ์ หรือความคิด

5. ความพิการทางสติปัญญา

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากการมีพัฒนาการช้ากว่าปกติ หรือมีระดับเชาวน์ปัญญาต่ำกว่าบุคคลทั่วไป โดยความผิดปกตินั้นแสดงก่อนอายุ 18 ปี

6. ความพิการทางการเรียนรู้

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวัน หรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคมโดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางสมองทำให้เกิดความบกพร่องในด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ หรือกระบวนการเรียนรู้พื้นฐานอื่น ในระดับความสามารถที่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานตามช่วงอายุและระดับสติปัญญา

7. ความพิการออทิสติก

การที่บุคคลมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ซึ่งเป็นผลมาจากความบกพร่องทางพัฒนาการด้านสังคม ภาษา และการสื่อความหมาย พฤติกรรมและอารมณ์ โดยมีสาเหตุมาจากความผิดปกติของสมอง และความผิดปกติที่แสดงก่อนอายุสองปีครึ่ง ทั้งนี้ให้รวมถึงการวินิจฉัยกลุ่มออทิสติกสเปกตรัมอื่น ๆ เช่น แอสเพอเจอร์ (Asperger) ให้ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมเป็นผู้ตรวจวินิจฉัย และออกใบรับรองความพิการ ที่ระบุประเภทความพิการ เพื่อประกอบคำขอมิบัตรใบรับรองความพิการตามมาตรา 19 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พุทธศักราช 2550 เว้นแต่นายทะเบียนกลาง นายทะเบียนจังหวัด หรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายแล้วแต่กรณี เห็นว่าบุคคลนั้นมีสภาพความพิการที่สามารถมองเห็นได้โดยประจักษ์จะไม่ต้องให้มีการตรวจวินิจฉัยก็ได้

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ. 2552 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 , หน้า 45-47) ไว้ 9 ประเภท ดังนี้

1. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
2. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
3. บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
4. บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ
5. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
6. บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
7. บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
8. บุคคลออทิสติก
9. บุคคลพิการซ้อน

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศการทางการศึกษา พ.ศ. 2552

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 3 และมาตรา 4 แห่งพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ จึงออกประกาศกำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศการทางการศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคณิศการทางการศึกษา พ.ศ. 2552”

ข้อ 2 ประเภทของคนพิการ มีดังต่อไปนี้

- (1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น
- (2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- (3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา
- (4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ
- (5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้
- (6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา
- (7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรมหรืออารมณ์
- (8) บุคคลออทิสติก
- (9) บุคคลพิการซ้อน

ข้อ 3 การพิจารณาบุคคลที่มีความบกพร่องเพื่อจัดประเภทของคนพิการให้มีหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเห็น ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการเห็น ตั้งแต่ระดับเล็กน้อยจนถึงตาบอดสนิท ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภทดังนี้

(1.1) คนตาบอด หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นมากจนต้องใช้มือสัมผัสและสื่อเสียง หากตรวจวัดความชัดของสายตางดเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 สนวน 60 (6/60) หรือ 20 สนวน 200(20/200) จนถึงไม่สามารถรับรู้เรื่องแสง

(1.2) คนเห็นเลือนราง หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการเห็นแต่ยังสามารถอ่านอักษรตัวพิมพ์ขยายใหญ่ด้วยอุปกรณ์เครื่องช่วยความพิการ หรือเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก หากวัดความชัดของสายตางดเมื่อแก้ไขแล้วอยู่ในระดับ 6 สนวน 18 (6/18) หรือ 20 สนวน 70(20/70)

(2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน ได้แก่ บุคคลที่สูญเสียการได้ยินตั้งแต่ระดับหูตึงน้อยจนถึงหูหนวก ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(2.1) คนหูหนวก หมายถึง บุคคลที่สูญเสียการได้ยินมากจนไม่สามารถเข้าใจการพูดผ่านทางการได้ยิน ไม่ว่าจะใส่หรือไมใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งโดยทั่วไปหากตรวจการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน 90 เดซิเบล ขึ้นไป

(2.2) คนหูตึง หมายถึง บุคคลที่มีการได้ยินเหลืออยู่เพียงพอที่จะได้ยินการพูดผ่านทางการได้ยิน โดยทั่วไปจะใส่เครื่องช่วยฟัง ซึ่งหากตรวจวัดการได้ยินจะมีการสูญเสียการได้ยิน น้อยกว่า 90 เดซิเบล ลงมาถึง 26 เดซิเบล

(3) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ได้แก่ บุคคลที่มีความจำกัดอย่างชัดเจนในการปฏิบัติตน (Functioning) ในปัจจุบัน ซึ่งมีลักษณะเฉพาะคือ ความสามารถทางสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยอย่างมีนัยสำคัญรวมกับความจำกัดของทักษะการปรับตัวอีกอย่างน้อย 2 ทักษะจาก 10 ทักษะได้แก่การสื่อสาร ความหมาย การดูแลตนเอง การดำรงชีวิตภายในบ้าน ทักษะทางสังคม/การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การรู้จักใช้ทรัพยากรในชุมชน การรู้จักดูแลควบคุมตนเอง การ

นำความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวัน การทำงาน การใช้เวลาว่าง การรักษาสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ทั้งนี้ ได้แสดงอาการดังกล่าวก่อนอายุ 18 ปี

(4) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหวหรือสุขภาพ ซึ่งแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(4.1) บุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกายหรือการเคลื่อนไหว ได้แก่ บุคคลที่มีอวัยวะไมสมส่วนหรือขาดหายไป กระดูกหรือกล้ามเนื้อผิดปกติ มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว ความบกพร่องดังกล่าวอาจเกิดจากโรคทางระบบประสาท โรคของระบบกล้ามเนื้อและกระดูก การไมสมประกอบ มาแต่กำเนิด อุบัติเหตุและโรคติดต่อ

(4.2) บุคคลที่มีความบกพร่องทางสุขภาพ ได้แก่ บุคคลที่มีความเจ็บป่วยเรื้อรังหรือมีโรคประจำตัว ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง และเป็นอุปสรรคต่อการศึกษา ซึ่งมีผลทำให้เกิดความจำเป็นต้องได้รับการศึกษาพิเศษ

(5) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ ได้แก่ บุคคลที่มีความผิดปกติในการทำงานของสมองบางส่วนที่แสดงถึงความบกพร่องในกระบวนการเรียนรู้ที่อาจเกิดขึ้นเฉพาะความสามารถด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้าน คือ การอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ ซึ่งไม่สามารถเรียนรู้ในด้านที่บกพร่องได้ทั้งที่มีระดับสติปัญญาปกติ

(6) บุคคลที่มีความบกพร่องทางการพูดและภาษา ได้แก่ บุคคลที่มีความบกพร่องในการเปล่งเสียงพูด เช่น เสียงผิดปกติอัตราความเร็วและจังหวะ การพูดผิดปกติ หรือบุคคลที่มีความบกพร่องในเรื่องความเข้าใจหรือการใช้ภาษาพูด การเขียนหรือระบบสัญลักษณ์ที่ใช้ในการติดต่อสื่อสาร ซึ่งอาจเกี่ยวกับรูปแบบเนื้อหาและหน้าที่ของภาษา

(7) บุคคลที่มีความบกพร่องทางพฤติกรรม หรืออารมณ์ใดแก่ บุคคลที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนไปจากปกติเป็นอย่างมาก และปัญหาทางพฤติกรรม นั้นเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นผลจากความบกพร่องหรือความผิดปกติทางจิตใจ หรือสมองในส่วนของการรับรู้อารมณ์หรือความคิดเช่น โรคจิตเภท โรคซึมเศร้า โรคสมองเสื่อม เป็นต้น

(8) บุคคลออทิสติก ใดแก่ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ซึ่งส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและการปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นคนพบได้ก่อน อายุ 30 เดือน

(9) บุคคลพิการชอน ใดแก่ บุคคลที่มีสภาพความบกพร่องหรือ ความพิการมากกว่าหนึ่งประเภทในบุคคลเดียวกัน

ประกาศ ณ วันที่ 6 พฤษภาคม พ.ศ. 2552

จรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

บทสรุป

การจัดการศึกษาเพื่อคนพิการ มุ่งเน้นการพัฒนาความสามารถคนพิการ ให้เต็มศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่ม (Early Intervention Services) ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการ ให้การศึกษาอบรม ให้รู้จักสิทธิ และหน้าที่ในฐานะพลเมือง มีอาชีพ มีงานทำ สามารถดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี เท่าเทียมกับผู้อื่นในสังคม ช่วยเหลือตนเอง และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ

การจัดการศึกษาแบบเรียนรวม เป็นการให้การศึกษาสำหรับทุกคน โดยรับเข้ามาเรียนร่วมกัน ตั้งแต่เริ่มเข้ารับการศึกษา และจัดให้มีบริการพิเศษตามความต้องการของแต่ละบุคคล ดังนั้น การจัดการเรียนรวมมีหลักการ คือ 1. ให้เกิดความยุติธรรมในสังคม (Social justice) และ 2. เน้นความสามารถของเด็กและความเท่าเทียมกันในสังคมตามสภาวะปกติ (Normalization) ไม่แยกจากชุมชน และในสภาพแวดล้อมที่มีข้อจำกัดน้อยที่สุด ซึ่งในโรงเรียนการศึกษาพิเศษเฉพาะความพิการ เด็กจะถูกจำกัดในวงแคบอยู่เฉพาะในกลุ่มของผู้บกพร่องด้วยกัน แต่ในโรงเรียนทั่วไป ครู นักเรียนและชุมชน จะต้องทำความเข้าใจและยอมรับให้เป็นส่วนหนึ่งของสังคมด้วย คนพิการเป็นทรัพยากรบุคคลของสังคม หากได้รับการส่งเสริมอย่างถูกต้องย่อมมีความรู้ ความสามารถ มีศักยภาพที่จะประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเอง และดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข รวมทั้ง การช่วยสร้างสรรค์สังคมได้เช่นเดียวกับคนทั่วไป

บทที่ 3

บริการช่วยเหลือสนับสนุนนิสิตพิการในระดับอุดมศึกษา

บทบาทหน้าที่ของงานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ

DSS ย่อมาจากคำว่า Disability Support Services คืองานบริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตทั่วไป ซึ่งบริบทด้านการบริหารมีความแตกต่างกัน DSS จะมีหน้าที่ลดอุปสรรคซึ่งจำกัดโอกาสของนิสิตพิการและจัดหาบริการสนับสนุนเพื่อช่วยให้นิสิตพิการสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ ซึ่งบริการที่จัดให้จะพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของแต่ละความพิการ และความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตแต่ละบุคคล ทั้งนี้ อาจพิจารณาร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนิสิตที่มีความสามารถ

การช่วยเหลือสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ให้บริการและสนับสนุนนิสิตพิการ (DSS : Disability Support Services)

เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตพิการ

- ให้คำแนะนำปรึกษาแก่นิสิตที่มีความพิการ อาจารย์ผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตที่มีความพิการ
- พัฒนาระบบบริการด้านอาสาสมัครช่วยเหลือนิสิตที่มีความพิการ
- บริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมนิสิตปกติ
- ตรวจสอบจำนวนนิสิตพิการและจัดเก็บข้อมูลประวัตินิสิตพิการ

- จัดทำเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ข่าวสารแก่ผู้ที่มีความสนใจและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- ติดต่อประสานงานกับบุคลากรหน่วยงานภายใน และหน่วยงานภายนอก มหาวิทยาลัยเพื่ออำนวยความสะดวกทางด้านการศึกษาแก่นิสิตพิการ
- จัดทำเอกสารแบบฟอร์มการขอรับบริการสำหรับนิสิตพิการ
- การติดตามผลนิสิตพิการที่มารับคำปรึกษา
- จัดเก็บข้อมูลนิสิตพิการที่สำเร็จการศึกษาในแต่ละปีการศึกษา
- ติดตามข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ และการมีงานทำของนิสิตพิการ หลังสำเร็จการศึกษาแล้ว
- การดำเนินงานเกี่ยวกับทุนสนับสนุนนิสิตพิการ

เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนนิสิตพิการทางการเห็น

- ผลิตสื่ออักษรเบรลล์ เช่น เอกสารประกอบการเรียนการสอน ตำรา วารสาร และหนังสือปกตีหัวไป เป็นต้น (นำไปแปลงด้วยโปรแกรม TBT for windows และ โปรแกรม Duxbury เพื่อแปลงจากอักษรปกติเป็นอักษรเบรลล์)
- ผลิตสื่อหนังสือเสียง
- จัดบริการอุปกรณ์ สื่อ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมกับความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น เครื่องขยายขนาดตัวอักษรแบบตั้งโต๊ะและแบบพกพา เครื่องบันทึกและเล่นสื่อเสียงระบบเดซี คอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก การสืบค้นงาน จากอินเทอร์เน็ต ฯลฯ
- บริการจัดสอบ (สำหรับนิสิตตาบอด)
- จัดบริการ การสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมและการเคลื่อนไหว สำหรับนิสิตพิการทางการเห็น (Orientation and Mobility : O&M)
- จัดบริการซอฟต์แวร์ โปรแกรมต่าง ๆ สำหรับนิสิตพิการ

- ช่วยเหลือและให้คำแนะนำในกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชาที่ต้องศึกษาเรียนรู้จากรูปภาพหรือจากสภาพจริง
- ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบและกฎหมายว่าด้วยการให้บริการช่วยเหลือ สันับสนุนผู้พิการ

เจ้าหน้าที่ล่ามภาษามือ

- แปลภาษามือจากคำบรรยายและการสอนในชั่วโมงเรียน
- แปลการเข้าร่วมประชุม สัมมนาหรือการฝึกอบรมในขณะที่มีนิสิตที่มีความบกพร่องทางการได้ยินเข้าร่วม
- แปลคำบรรยายจากเทปเป็นภาษามือ
- การแปลภาษามือในการใช้บริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข
- การแปลภาษามือเกี่ยวกับการสมัครงานหรือการติดต่อประสานงานด้านการประกอบอาชีพสำหรับนิสิตที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน
- การแปลภาษามือในการร้องทุกข์ การกล่าวโทษหรือเป็นพยานในชั้นพนักงานสอบสวนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายอื่น
- แปลเอกสาร/สัญญานิติกรรม ธุรกรรม กฎหมาย/ระเบียบการ (อ่านและแปลภาษามือ)
- เป็นล่ามภาษามือในการแปลในหน่วยงานภายในและภายนอก
- การให้คำปรึกษานิสิตที่มีความบกพร่องทางการได้ยินนอกเวลาราชการ
- ปฏิบัติหน้าที่ตามระเบียบและกฎหมายว่าด้วยการเป็นล่าม

ผู้ให้บริการช่วยจัดบันทึกคำบรรยายและช่วยเหลือด้านวิชาการอย่างเหมาะสมสำหรับนิสิตพิการ

- บริการจัดบันทึกคำบรรยายให้นักศึกษาที่มีความบกพร่องซ้อน ออทิสติกและบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD : Learning disability)
- เก็บรวบรวมเนื้อหาการจดบันทึกคำบรรยายแยกเป็นรายวิชา เพื่อให้บริการสอนเสริมนอกเวลาเรียน
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตที่มีความบกพร่องซ้อน ออทิสติกและบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD : Learning disability) เข้าร่วมกิจกรรมและฝึกทักษะทางสังคมที่ถูกต้องให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงนักศึกษาปกติมากที่สุด
- ตรวจสอบข้อมูลทางด้านวิชาการและแผนการเรียนทุกภาคเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและส่งเสริมให้นิสิตที่มีความบกพร่องซ้อน ออทิสติกและบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD : Learning disability) ให้ประสบความสำเร็จทางวิชาการ
- พัฒนารูปแบบการให้ความช่วยเหลือและแนวทางการสนับสนุนนิสิตที่มีความบกพร่องซ้อน ออทิสติกและบกพร่องทางการเรียนรู้ (LD : Learning disability) อย่างต่อเนื่อง

เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับนิสิตพิการ

- บริการซ่อมแซม สื่อ - อุปกรณ์สนับสนุนนักศึกษาที่มีความพิการทางร่างกาย
- บันทึกข้อมูลการให้บริการ ยืม-คืน สื่ออุปกรณ์สนับสนุนนิสิตที่มีความพิการทางร่างกาย
- บริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตปกติ
- บริการ สื่อ เทคโนโลยีประเภทซอฟต์แวร์ เช่น การติดตั้งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

- บริการสื่อเทคโนโลยีประเภทฮาร์ดแวร์ เช่น ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อให้ นิสิต พิการสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก
- ส่งเสริมและสนับสนุนให้นิสิตที่มีความพิการทางร่างกายเข้าร่วมกิจกรรม และฝึกทักษะทางสังคมที่ถูกต้องให้เทียบเท่าหรือใกล้เคียงนิสิตปกติมากที่สุด
- พัฒนารูปแบบการให้บริการช่วยเหลือและแนวทางการสนับสนุนนิสิตที่มีความ พิการทางร่างกาย
- รวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาของนิสิตที่มีความพิการทางร่างกายทุกภาคเรียน
- จัดทำข้อมูลสารสนเทศคนพิการ
- ทำเว็บไซต์เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้

งานบริการสำหรับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. บริการให้คำปรึกษา คำแนะนำ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับนิสิต พิการ เพื่อให้ นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนเรียนรู้ได้เท่าเทียม นิสิตปกติอย่างเต็มศักยภาพของตน
2. บริการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม การติดตั้ง สื่อ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวก และรูปแบบการให้ความช่วยเหลือนิสิตพิการ เพื่อให้ นิสิตพิการสามารถเข้าถึงการรับบริการได้เท่าเทียมนิสิตปกติอย่างเต็ม ศักยภาพของตน
3. ผลิตสื่ออักษรเบรลล์ เช่น เอกสารประกอบการเรียน หนังสือ และ วารสาร เป็นต้น
4. บริการจัดสอบให้กับนิสิตตาบอด
5. บริการล่ามภาษามือ ในการแปลสำหรับนิสิตพิการทางการได้ยิน เพื่อให้ นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนได้เท่าเทียมนิสิตปกติอย่าง เต็มศักยภาพของตน

6. จัดหานิสิตอาสาสมัครและเพื่อนสนิท (Buddy) ช่วยเหลือนิสิตพิการ

7. เป็นศูนย์กลางในการประสานงานหน่วยงานภายในและภายนอก มหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องในการช่วยเหลือนิสิตพิการ

ขั้นตอนการขอรับบริการ

ประสานงานเจ้าหน้าที่ DSS
ที่งานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ (DSS)
อาคารสงวนเสริมศรี

กรอกแบบฟอร์มเพื่อขอรับบริการ

เจ้าหน้าที่ DSS ให้บริการตามแจ้งในแบบฟอร์ม

ที่ตั้ง : กองพัฒนาคุณภาพนิสิตและนิสิตพิการ งานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ

อาคารสงวนเสรีมตรี มหาวิทยาลัยพะเยา

โทรศัพท์ : (054) 466-666 ต่อ 6268, 6269 , มือถือ 083-043-6145

โทรสาร : (054) 466-690

เว็บไซต์ www.dsqa.up.ac.th

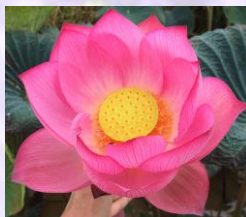
เวลาทำการ : วันจันทร์-วันศุกร์ เวลา 08.00-16.30 น.

บทสรุป

DSS ย่อมาจากคำว่า Disability Support Services คืองานบริการสนับสนุนทางการศึกษาที่ช่วยให้ นิสิตพิการสามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตทั่วไป ซึ่งบริบทด้านการบริหารมีความแตกต่างกัน DSS จะมีหน้าที่ลดอุปสรรคซึ่งจำกัดโอกาสของนิสิตพิการและจัดหาบริการสนับสนุนเพื่อช่วยให้ นิสิตพิการสามารถบรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ ซึ่งบริการที่จัดให้จะพิจารณาจากลักษณะเฉพาะของแต่ละความพิการ และความต้องการจำเป็นพิเศษของนิสิตแต่ละบุคคล ทั้งนี้ อาจพิจารณาร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนิสิตที่มีความสามารถ

การให้บริการและสนับสนุนนิสิตพิการ มีดังนี้ 1. เจ้าหน้าที่ให้คำปรึกษาและแนะนำนิสิตพิการ 2. เจ้าหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนนิสิตพิการทางการเห็น 3. เจ้าหน้าที่ล่ามภาษามือ 4. ผู้ให้บริการจดบันทึกคำบรรยายและช่วยเหลือด้านวิชาอย่างเหมาะสม 5. เจ้าหน้าที่ด้านเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก และ 6. งานบริการสำหรับอาจารย์ผู้สอนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ สามารถติดต่อขอรับบริการได้ที่ งานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ อาคารสงวนเสริมศรี มหาวิทยาลัยพะเยา

บทที่ 4

การปรับการเรียนเปลี่ยนการสอน เพื่อให้คนพิการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ร่วมกันได้

Universal Design for Learning

คำศัพท์ที่ควรเข้าใจที่สำคัญอยู่ 3 คำ คือ Universal Design: UD, Universal Design for Learning : Universal Design for Instruction : UDI

Universal Design : UD แปลเป็นภาษาไทยว่า การออกแบบเพื่อมวลชน หมายถึง การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้มีความเป็นสากลสามารถใช้ได้กับทุกคน เช่น การออกแบบประตูโดยมีขนาดความสูง ความกว้าง ให้ผู้ใช้ทุกคนเข้า-ออกอย่างสะดวก ไม่ว่าจะเป็นคนอ้วน คนสูง คนเตี้ย มีการติดตั้งปุ่ม ปิด-เปิด หรือระบบ ปิด-เปิดอัตโนมัติให้คนพิการที่นั่งรถเข็น (Wheelchair) คนแบกของขนาดใหญ่ มือไม่ว่างเปิดประตูและแม้แต่คนชราและคนอื่น ๆ ทั่วไปใช้ร่วมกันได้เช่นกัน เป็นต้น

แนวคิดการออกแบบเพื่อมวลชนเป็นแนวคิดที่ดีเพราะเป็นการเปิดกว้างให้ทุกภาคส่วนสมาชิกทุกคนได้อยู่ร่วมกัน และยอมรับกันและกันท่ามกลางความหลากหลายที่มีอยู่ โดยมีความเชื่อบนพื้นฐานที่ว่ามนุษย์ทุกคนในโลกนี้เกิดมาเป็นคนเหมือนกัน สังคมส่วนรวมมีหน้าที่ต้องดูแลรับผิดชอบให้สมาชิกทุกคนอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และสังคมส่วนรวมได้อย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน

หลักการของ Universal Design มี 7 ประการ คือ

1. เสมอภาค (Equitable Use) คือ สามารถใช้งานได้กับทุกคนในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการเปลี่ยนแปลงแยกและเลือกปฏิบัติ เช่น การติดตั้งตู้โทรศัพท์สาธารณะสองระดับ คือ ระดับทั่วไปสำหรับผู้ใหญ่ และระดับคนพิการที่นั่งรถเข็นใช้ได้
2. ยืดหยุ่น (Flexibility in Use) คือสามารถใช้งานได้กับผู้ที่ถนัดซ้ายและขวา หรือปรับสภาพความสูงต่ำขึ้นลงได้ตามความสูงของผู้ใช้
3. เรียบง่ายและเข้าใจได้ดี (Simple and Intuitive) เช่น มีภาพหรือคำอธิบายที่เรียบง่ายสำหรับคนทุกประเภทไม่ว่าจะมีความรู้ระดับไหนอ่านหนังสือออกหรือไม่ อ่านภาษาต่างประเทศได้หรือไม่หรืออาจใช้รูปภาพเป็นสัญลักษณ์สากล สื่อสารให้เข้าใจได้ง่าย ฯลฯ
4. มีข้อมูลเพียงพอ (Perceptible Information) คือ มีข้อมูลประกอบ การใช้งานที่หลากหลายพอเพียง เช่น การทำวีดิทัศน์ที่มีทั้งภาพเสียงและตัวหนังสือประกอบให้ทุกคนใช้งานร่วมกันไม่ว่าจะเป็นคนปกติ คนหูหนวกหรือตาบอด เป็นต้น
5. ทนทานต่อการใช้งานที่ผิดพลาด (Tolerance for Error) เช่น ระบบป้องกันอันตรายหากมีการผิดพลาด รวมทั้งไม่เสียหายได้โดยง่าย
6. พยายามลดแรงกาย (Low Physical Effort) สะดวกและไม่ต้องออกแรงมาก เช่น ใช้ที่เปิดก๊อกน้ำแบบยกขึ้น-กดลง แทนการใช้มือขันก๊อกแบบเป็นเกลียว สวิตช์ไฟฟ้าแบบตัวใหญ่ที่กดเบา ๆ ก็สามารถทำงานได้ แทนการสวิตช์ไฟฟ้าแบบตัวเล็กที่ต้องใช้นิ้วมือออกแรงจืดอย่างแรง ฯลฯ
7. ขนาดและเนื้อที่ที่ใช้เหมาะสมและใช้งานในเชิงปฏิบัติได้ (Size and Space for Approach and Use) โดยคิดออกแบบเพื่อสำหรับคนร่างกายใหญ่โต คนที่เคลื่อนไหวร่างกายยาก เช่น ขนาดของห้องน้ำ โถส้วมใหญ่เพียงพอสำหรับคนที่มีร่างกาย

ใหญ่โต รวมถึงถึงคนพิการที่มีรถเข็นคันใหญ่ต้องมีพื้นที่สำหรับหมุนรถกลับไปมา
ในบริเวณห้องนั้น

**แนวคิดนี้สามารถเป็นจริงได้ ถ้าฝ่ายหลักต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้
ร่วมมือร่วมใจที่จะดำเนินการ ได้แก่**

1. ภาครัฐ องค์กรท้องถิ่นที่ต้องดูแลและสนับสนุนให้มีการจัดสร้าง
ก่อสร้างในระดับต่าง ๆ ให้ความสนใจและตระหนักว่าจะต้องดูแลสมาชิกทุกคนใน
สังคมอย่างเท่าเทียม

2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ สถาปนิก วิศวกรและผู้รับผิดชอบด้าน
การก่อสร้างและผลิตในฐานะผู้ออกแบบ วางแผนในเชิงรายละเอียดที่ต้องใช้ความรู้
ทักษะพิเศษในการก่อสร้างและการออกแบบที่ครอบคลุมถึงมวลชนทุกคน

3. ผู้พิการ ผู้สูงอายุหรือผู้มีขีดจำกัดต่าง ๆ ในฐานะผู้ใช้บริการจะต้องช่วย
เสนอแนะวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อให้มีการปรับปรุงพัฒนาและสอดคล้องสะดวกแก่การ
ใช้งานได้อย่างดี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556, หน้า 3-4)

Universal Design มีจุดเริ่มต้นจากสถาปนิกที่ออกแบบเครื่องใช้ต่าง ๆ
โดยคำนึงถึงรูปร่าง ขนาด ประโยชน์ใช้สอยและคุ้มค่า เมื่อนำมาใช้ทางการศึกษา
ย่อมเป็นเรื่องของการออกแบบเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนทุกคน ได้แก่
การสอนที่ใช้สื่อ และวิธีการแบบต่าง ๆ เช่น การบรรยาย การให้ร่วมกันอภิปราย
การทำงานกลุ่ม การสอน โดยใช้อินเทอร์เน็ต ใช้ห้องปฏิบัติการ การออกฝึก
ภาคสนาม เป็นต้น รวมทั้งการออกแบบหลักสูตรที่สนองต่อผู้เรียนหลายระดับ
ความสามารถในห้องเรียน

มหาวิทยาลัยนอร์ทเทิร์นโคโลราโด (UNC) ประเทศสหรัฐอเมริกา มีการ
ประยุกต์ Universal Design มาใช้กับการจัดการเรียนการสอนใน 2 ลักษณะ คือ

1. **Universal Design for Learning : UDL** หมายถึง การออกแบบเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเต็มตามศักยภาพของตน

2. **Universal Design for Instruction : UDI** หมายถึงการออกแบบสำหรับการสอนที่มีความหลากหลาย สอดคล้องหรือคำนึงถึงแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนและเหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในห้องเรียน

การประยุกต์หลักการของ Universal Design มาใช้ในการเรียนการสอนทำได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2556, หน้า 6)

1. การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน ให้เป็นบรรยากาศที่เคารพในความเป็นอัตบุคคลของผู้เรียน อาจเขียนไว้ในแนวการสอนที่ให้ผู้เรียนได้บอกความต้องการของตนเองในการเรียนเรื่องนั้น ๆ ด้วย หรือหากมีนิสิตพิการก็ให้นิสิตพิการได้มีโอกาสบอกข้อจำกัดในการเรียนรู้ของเขาด้วย

2. การมีปฏิสัมพันธ์ ให้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและในกลุ่มผู้เรียนกันเอง หรือออกแบบงานกลุ่มที่ให้ผู้เรียนได้ช่วยเหลือผู้อื่นได้เปลี่ยนบทบาทต่าง ๆ

3. คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ โดยจัดสภาพแวดล้อม สื่อ กิจกรรมให้สะดวกปลอดภัยสำหรับผู้เรียนทุกคน ทั้งผู้เรียนที่ตาบอด หรือนั่งรถเข็น

4. ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ ออกแบบกิจกรรม หรืองานที่ผู้เรียนเลือกได้ตามความสามารถ ความถนัด

5. ข้อมูลสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยี คำนึงเสมอว่า สื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอน และข้อมูลอื่น ๆ มีความยืดหยุ่นพอสำหรับนิสิตทุกประเภท เช่น แจกคำอธิบายรายวิชา และเอกสารประกอบก่อนเริ่มสอนเพื่อให้นิสิตที่เรียนรู้ซ้ำได้อ่านล่วงหน้าหรือปรี้นเอกสารเป็นอักษรเบรลล์เพื่อนิสิตตาบอดได้อ่านเช่นเดียวกับเพื่อน เป็นต้น

6. มีการสะท้อนผลงานของนิสิตเป็นระยะ ๆ สำหรับโครงการที่นิสิตทำ เพื่อให้สามารถปรับปรุงได้ทันก่อนจบโครงการ

7. มีวิธีการประเมินผลการเรียน และใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย เช่น ในบางกรณีอาจประเมินผลงานกลุ่ม งานบางชิ้นก็ประเมินเป็นรายบุคคล เป็นต้น

8. ปรับเปลี่ยนอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมสำหรับนิสิตที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในห้องเรียน เช่น จัดหรือแลกเปลี่ยนห้องเรียนที่มีความสะดวกสำหรับนิสิตที่มีความบกพร่องทางร่างกาย ปรับตารางสอนให้ยืดหยุ่นสำหรับนิสิตที่มีความต้องการพิเศษ เช่น เจ็บป่วยบ่อย ๆ ต้องพบแพทย์เสมอในเวลาที่ต้องเรียนวิชานั้น ๆ เป็นต้น

เป็นที่ทราบกันว่าประเทศสหรัฐอเมริกา เป็นที่รวมของพลเมืองหลายชาติพันธุ์ ดังนั้น นักศึกษาในมหาวิทยาลัยนอกจากจะประกอบด้วยคนเชื้อชาติต่าง ๆ แล้วยังมีนักศึกษาที่มีความสามารถต่างกัน มีความพิการต่างกันหลายประเภท ทั้งกลุ่มที่มองเห็นความพิการด้วยตาเปล่า คือ มีร่างกายพิการ ตาบอด และหูหนวก หูตึง กับกลุ่มที่มีความบกพร่องด้านอื่น ๆ ที่มองไม่เห็นความพิการด้วยตาเปล่า คือ มีปัญหาทางการเรียนรู้ มีปัญหาทางการพูดและภาษา มีปัญหาทางอารมณ์และพฤติกรรมและออทิสติก เขาให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่ ไม่เพียงแต่เข้าเรียน แต่ได้จัดการเรียนการสอนและจัดบริการที่เอื้อต่อผู้เรียนที่แตกต่างอย่างเหมาะสมเต็มศักยภาพของแต่ละบุคคลเช่นกัน

แบบการเรียนรู้ (Learning Style) กับ Universal Design for Instruction : UDI

ผู้สอนที่เรียนรู้และเข้าใจแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจะสามารถแยกแบบการสอนได้เหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี

หากจำแนกแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนตามลักษณะของการใช้ประสาทสัมผัสในการเรียนก็อาจแบ่งได้เป็น บางคนเรียนรู้ได้ดีโดยการมองเห็น บางคน

เรียนรู้ได้ดีโดยการฟัง หรือบางคนเรียนรู้ได้ดีโดยการลงมือปฏิบัติ ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งขึ้นอยู่กับนิสิตที่จะศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่แนวคิดให้ปรากฏแก่สาธารณชน

ตัวอย่าง แบบวัดแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนที่น่าสนใจอีกแบบหนึ่งคือ Grasha Riechmann Student Learning Style ที่แบ่งการเรียนรู้ของนักศึกษาออกเป็น 6 แบบ

1. แบบอิสระ
2. แบบหลีกเลี่ยง
3. แบบร่วมมือ
4. แบบพึ่งพา
5. แบบแข่งขัน
6. แบบมีส่วนร่วม

เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 60 ข้อ ประกอบด้วยรายละเอียดของแบบการเรียนรู้ 6 แบบโดยแต่ละแบบจะมีข้อคำถามแบบละ 10 ข้อ คลงกัน ดังนี้

1. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้รับมอบหมายในรายวิชาที่เรียนด้วยตนเอง
2. ข้าพเจ้าใจลอยบ่อย ๆ ในชั่วโมงเรียน
3. ข้าพเจ้าชอบทำกิจกรรมในชั้นเรียนกับนิสิตคนอื่น ๆ
4. ข้าพเจ้าต้องการให้อาจารย์ระบุให้ชัดเจนว่าอาจารย์คาดหวังอะไรจากนิสิต
5. การที่จะเรียนได้ผลดี ข้าพเจ้าคิดว่าจำเป็นต้องแข่งขันกับนิสิตอื่น ๆ

เพื่อให้อาจารย์สนใจข้าพเจ้า

6. ข้าพเจ้าทำทุกอย่างตามคำสั่งเพื่อที่จะเรียนรู้เนื้อหาที่สอนในชั้นเรียน
7. ความคิดของข้าพเจ้าเกี่ยวกับสาระที่เรียนนั้นดีพอ ๆ กับที่ปรากฏในตำรา
8. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการทำกิจกรรมในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าเบื่อหน่าย

9. ข้าพเจ้าชอบอภิปรายความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของวิชา กับนิสิตคนอื่น ๆ
10. ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์เป็นผู้ตัดสินที่ดีที่สุดว่าอะไรที่สำคัญที่ข้าพเจ้าควรจะเรียนรู้ในรายวิชานั้น
11. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าต้องแข่งขันกับนิสิตคนอื่น ๆ เพื่อให้ได้คะแนนดี
12. ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนในชั้นเรียนมีคุณค่า
13. ข้าพเจ้าสนใจศึกษาสิ่งที่ข้าพเจ้าเห็นว่าสำคัญ และไม่จำเป็นต้องให้อาจารย์บอกว่สิ่งใดสำคัญ
14. ข้าพเจ้าไม่ค่อยตื่นเต้นกับเนื้อหาสาระในรายวิชา
15. ข้าพเจ้าชอบฟังความคิดเห็นของนิสิตคนอื่น ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่เสนอให้อภิปรายในชั้นเรียน
16. ข้าพเจ้าต้องการให้อาจารย์บอกรายละเอียดให้ชัดเจนในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย
17. ระหว่างการอภิปรายในชั้นเรียน ข้าพเจ้ารู้สึกว่าต้องแข่งขันกับนิสิตคนอื่น ๆ เพื่อให้เพื่อนยอมรับความคิดเห็นของข้าพเจ้า
18. ข้าพเจ้าได้รับความรู้มากมายจากการเข้าชั้นเรียนมากกว่าการอยู่ที่บ้าน
19. ข้าพเจ้าเรียนรู้เนื้อหาสาระมากมายในชั้นเรียนด้วยตนเอง
20. ข้าพเจ้าไม่ต้องการเข้าเรียนทุกชั่วโมง
21. ข้าพเจ้าคิดว่านิสิตควรได้รับการส่งเสริมให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันมากขึ้น
22. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างดีที่สุดตามวิธีการที่อาจารย์บอก
23. ข้าพเจ้าคิดว่านิสิตจะต้องมีลักษณะกล้าแสดงออกจึงจะเรียนได้ดี
24. ข้าพเจ้ารู้สึกว่า เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้าในการเรียนรู้ให้ได้มากที่สุด ในชั้นเรียน

25. ข้าพเจ้ามีความมั่นใจมากในความสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง
26. ข้าพเจ้ามีความลำบากในการที่จะตั้งใจเรียนในชั้นเรียน
27. ข้าพเจ้าชอบที่จะดูหนังสือสอปรวมกับนิสิตคนอื่น ๆ
28. ข้าพเจ้ารู้สึกไม่สบายใจที่ต้องพยายามตัดสินใจว่าจะเรียนอะไรหรือจะทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างไร
29. ข้าพเจ้าชอบที่จะแก้ปัญหาหรือตอบคำถามได้ก่อนนิสิตคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน
30. ข้าพเจ้าคิดว่ากิจกรรมต่าง ๆ ในชั้นเรียนน่าสนใจ
31. ข้าพเจ้าชอบมีความคิดของตนเองเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของรายวิชา
32. ข้าพเจ้าควรพยายามที่จะเรียนรู้สาระต่าง ๆ จากการเข้าชั้นเรียน
33. ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในชั่วโมงเรียนที่นิสิตต่างช่วยกันในการเรียน
34. ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรจะให้คำแนะนำนักศึกษาอย่างใกล้ชิดเกี่ยวกับโครงการต่าง ๆ ในรายวิชานั้น ๆ
35. ข้าพเจ้าคิดว่าบางทีจะต้องกันท่า หรือเอาเปรียบนิสิตคนอื่นบ้างเพื่อจะเรียนให้ดีกว่าคนอื่นในชั้นเรียน
36. ข้าพเจ้าพยายามมีส่วนร่วมในทุกรูปแบบของการเรียนวิชาต่างๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้
37. ข้าพเจ้ามีความคิดของตนเองว่ารายวิชาที่เรียนควรดำเนินการไปอย่างไร
38. ข้าพเจ้าเรียนเพียงให้ได้รับปริญญาบัตร
39. ข้าพเจ้าคิดว่าส่วนสำคัญอย่างหนึ่งของการเรียนในชั้นเรียน คือ การเรียนรู้ที่จะเข้ากันได้กับคนอื่น ๆ
40. ข้าพเจ้าจดบันทึกเกือบทุกคำพูดของอาจารย์ในชั่วโมงเรียน

41. ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาที่ข้าพเจ้าเป็นส่วนหนึ่งในจำนวนนิสิตที่เรียนดีมีความสำคัญต่อข้าพเจ้ามาก
42. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียนอย่างดี ใฝ่ทำงานนั้นจนน่าจะพอใจหรือไม่
43. ถ้าข้าพเจ้าสนใจหัวข้อใด ข้าพเจ้าพยายามจะค้นคว้าเพิ่มเติมเรื่องนั้นด้วยตนเอง
44. ข้าพเจ้าเรียนหนักเพียงแต่ให้สอบผ่านเท่านั้น
45. ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาเรียนรู้เป็นความพยายามร่วมมือกันระหว่างนิสิตและอาจารย์ผู้สอน
46. ข้าพเจ้าชอบการเรียนในชั้นเรียนที่มีการจัดระบบการเรียนการสอนอย่างดี
47. ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ดีกว่านิสิตคนอื่น ๆ เพื่อที่จะเป็นคนเด่นในชั้นเรียน
48. ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาที่เรียนให้เสร็จก่อนเวลาที่กำหนด
49. ข้าพเจ้าชอบทำโครงการและงานที่ได้รับมอบหมายตามคำสั่ง
50. ข้าพเจ้าชอบที่อาจารย์จะไม่สนใจข้าพเจ้าเลยในชั้นเรียน
51. ข้าพเจ้ายินดีที่จะช่วยนิสิตคนอื่นเมื่อเห็นว่าไม่เข้าใจเนื้อหาสาระที่เรียน
52. ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ควรจะบอกนิสิตให้ชัดเจนว่าข้อสอบจะครอบคลุมเนื้อหาสาระใดบ้าง
53. ข้าพเจ้าอยากทราบว่านิสิตคนอื่น ๆ ทำข้อสอบและงานที่ได้รับมอบหมายได้ดีเพียงใด
54. ข้าพเจ้าทำงานให้เสร็จสมบูรณ์ทั้งที่เป็นงานที่ได้รับมอบหมายหรืองานที่เลือกทำเอง

55. เมื่อข้าพเจ้าเข้าใจสิ่งใดข้าพเจ้าจะพยายามทำความเข้าใจด้วยตนเองก่อน
56. ข้าพเจ้าผูกมิตรกับคนที่นั่งติดกับข้าพเจ้าในชั่วโมงเรียน
57. ข้าพเจ้าชอบร่วมทำกิจกรรมกลุ่มเล็ก ๆ ในชั่วโมงเรียน
58. ข้าพเจ้าต้องการให้อาจารย์เขียนสาระสำคัญหรือเนื้อหาสั้น ๆ บนกระดาน
59. ข้าพเจ้าต้องการให้อาจารย์ชื่นชมข้าพเจ้าให้มากขึ้น เมื่อข้าพเจ้าทำงานดี
60. ข้าพเจ้ามักจะนั่งด้านหน้าของห้องเรียนในชั่วโมงเรียน

ทฤษฎีที่นำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนตามแนว Universal Design for Learning : UDL คือทฤษฎีพหุปัญญา (Multiple Intelligences) ของ การ์ดเนอร์ (Gardner, 1982, 2000) โดยการ์ดเนอร์ได้กล่าวถึงความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ไว้ว่ามีทั้งหมด 8 ด้านคือ

1. ความสามารถด้านการพูด/ภาษา (Verbal/Linguistic Intelligence)
2. ความสามารถด้านตรรกะ/คณิตศาสตร์ (Logical/Mathematical)
3. ความสามารถด้านการมองเห็นและกะระยะ (Visual/Spatial Intelligence)
4. ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily / Kinesthetic Intelligence)
5. ความสามารถด้านดนตรี (Musical Intelligence)
6. ความสามารถด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence)
7. ความสามารถด้านความเข้าใจตนเอง (Intra personal Intelligence)
8. ความสามารถด้านธรรมชาติ (Naturalistic Intelligence)

เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก (Assistive Technology) กับ UDL

เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก หมายถึง สิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์คิดค้นขึ้น เพื่อนำมาช่วยให้ผู้พิการ หรือผู้ที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษามีความสะดวกสบายในการดำรงชีวิตในสังคม และการทำกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ได้ดีขึ้น เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวกมีส่วนช่วยให้ผู้สอนประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลาย ในขณะที่ผู้เรียนก็สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและเรียนรู้อย่างเต็มขีดความสามารถของตนได้

เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกมีหลายประเภท ได้แก่

1. ประเภทที่ช่วยในการอ่าน
2. ประเภทที่ช่วยในการเขียน
3. ประเภทที่ช่วยในการเรียนรู้คณิตศาสตร์
4. ประเภทที่ช่วยในการรับรู้ทางสายตา
5. ประเภทที่ช่วยในด้านภาษาและการสื่อสาร
6. ประเภทที่ช่วยในการเคลื่อนไหวและเดินทาง

แนวทางการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยตามแนวคิด Universal Design

ฝ่ายบริการ ควรตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันในมหาวิทยาลัย โดยประกาศเป็นนโยบายที่ชัดเจนและจัดระบบบริหารจัดการและบริการสนับสนุนที่เอื้อต่อผู้เรียนทุกคน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ทุกอาคารต้องมีทางลาด มีห้องน้ำที่เหมาะสมที่นิสิตพิการสามารถใช้ได้ด้วยตนเอง (Independent Living) ซึ่งเรื่องนี้เป็นกฎหมายอยู่แล้วสำหรับสิ่งก่อสร้างใด ๆ ในปัจจุบันที่ต้องดูแลเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ รวมถึงสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ ไม่เพียงแต่คนพิการเท่านั้น คนทั่วไปก็ร่วมใช้ได้ ได้แก่ ป้ายประชาสัมพันธ์ที่เป็นตัวอักษรวิ่งให้คนหูหนวกได้รับรู้ข่าวสาร

ขณะเดียวกันการประชาสัมพันธ์ที่ใช้เครื่องกระจายเสียงก็ช่วยให้คนตาบอดได้รับรู้เรื่องราวไปพร้อม ๆ กัน และเทคโนโลยีทุกจุดที่ให้บริการนิสิตทุกคนควรติดตั้งโปรแกรมเสียง (JAWS) ให้นิสิตตาบอดสามารถเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศด้วย เป็นต้น

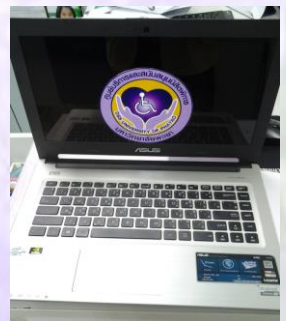
ฝ่ายสนับสนุนการจัดการศึกษา ได้แก่ หน่วยงานบริการต่าง ๆ ให้แก่นิสิต เช่น กองบริการการศึกษา กองกิจการนิสิต ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น หน่วยงานเหล่านี้ต้องเตรียมบุคลากรพร้อมให้บริการ อย่างน้อยต้องมีคนในองค์กรสามารถใช้ภาษามือได้ หรือไม่ต้องใช้สื่อทางสายตา ให้นิสิตเข้าใช้ขั้นตอนการปฏิบัติเมื่อเข้ารับบริการแทนการใช้ภาษามือสื่อสารได้

ฝ่ายผู้สอน เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมากต่อการเรียนรู้ของนิสิต อาจารย์ผู้สอนทุกคนต้องตระหนักและยอมรับเสมอว่า เรามีหน้าที่สอนนิสิตที่มีความแตกต่างกันทุกห้องและทุกรายวิชาไม่ว่าจะมีความพิการหรือไม่ก็ตาม นิสิตปกติทั่วไปก็มีความแตกต่างในความสามารถและลักษณะนิสัย ดังนั้น การคำนึงถึง Universal Design เป็นสิ่งจำเป็น โดยก่อนอื่นอาจารย์ต้องทำความรู้จักนิสิตก่อนที่จะสอนให้ทั่วถึง คว่ามีนิสิตพิการในห้องเรียนหรือไม่ หรือมีใครที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เช่น ทำงานช้า เรียนรู้ช้า มีความสนใจสั้น เป็นต้น และที่สำคัญต้องสังเกตแบบการเรียนรู้ (Learning Style) ของนิสิต คือนิสิตบางคนสามารถเรียนรู้ได้ดีจากการฟังบรรยาย บางคนเข้าใจได้ดีต้องมีรูปภาพประกอบ หรือใช้สื่อตัวอย่างแสดงให้เห็น หรือบางคนต้องลงมือปฏิบัติ ฯลฯ เมื่อรู้จักนิสิตแล้วอาจารย์จะได้เตรียมแบบการสอน (Teaching Style) ได้ถูกแบบ การสอนมีหลายแบบเพื่อให้เหมาะกับนิสิตหลายประเภท เช่น ในบางเนื้อหาอาจเป็นการบรรยาย บางเนื้อหาอาจให้ลงไปเก็บข้อมูลตามแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ แล้วนำมาเสนออภิปรายร่วมกัน เป็นต้น การเขียนคำอธิบายรายวิชาควรมีความชัดเจนว่า ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนได้อะไร โดยวิธีใดและคาดหวังอย่างไร ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเสนอแนะในสิ่งที่ต้องการอยากรู้เพิ่มเติมหรือปรับกิจกรรมบางส่วนในรายวิชานั้น ๆ ได้ด้วย นอกจากนั้นการ

จัดทำสื่อการสอนควรคำนึงผู้เรียนทุกคนไม่ว่าจะเป็นนิสิตปกติหรือพิการ เช่น จัดทำวีดิทัศน์หรือเพาเวอร์พอยท์ประกอบเสียงและตัวหนังสือกำกับ เป็นต้น

ฝ่ายผู้สอนอีกกลุ่มหนึ่ง ทำหน้าที่สอนพร้อมกับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในขณะเดียวกันก็ยิ่งมีความสำคัญเป็นทวีคูณ อาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณลักษณะของนิสิตเพื่อให้นิสิตจบการศึกษาไปพร้อมกัน เป็นคนดีของสังคม เมื่อได้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาห้องใดห้องหนึ่ง กิจกรรมการให้การปรึกษาคำนึงถึงความหลากหลายแตกต่างกันของนิสิตในที่ปรึกษาเสมอ บางคนต้องการการศึกษาเป็นส่วนตัวหลังจากทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อนทั้งห้อง จึงเป็นความท้าทายของอาจารย์ที่ปรึกษาที่จะช่วยเหลือนิสิตได้ใกล้ชิดเป็นรายบุคคล

ฝ่ายสนับสนุนการเรียนรู้นักศึกษาพิการ (DSS : Disability Support Services) ต้องทำหน้าที่ช่วยเหลือสนับสนุนให้นิสิตได้เข้าถึงความรู้ให้มากที่สุด เช่น การให้นิสิตหูหนวกได้เรียนรู้ในรายวิชาต่าง ๆ ที่อาจารย์สอน โดยผ่านล่ามภาษามือ หรือการช่วยเหลือนิสิตตาบอดด้วยการอ่านหนังสือลงซีดีรอมให้นิสิต บริการปรับข้อสอบเป็นอักษรเบรลล์ให้อาจารย์ผู้สอน และบริการคอมพิวเตอร์ พร้อมโปรแกรม JAWS ให้นิสิตตาบอดเข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศได้ เป็นต้น

บทสรุป

การออกแบบเพื่อมวลชน (Universal Design : UD) หมายถึง การออกแบบผลิตภัณฑ์หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ให้มีความเป็นสากล สามารถใช้ได้กับทุกคน หลักการของ Universal Design มี 7 ประการ คือ 1. เสมอภาค (Equitable Use) 2. ยืดหยุ่น (Flexibility in Use) 3. เรียบง่ายและเข้าใจได้ดี (Simple and Intuitive) 4. มีข้อมูลเพียงพอ (Perceptible Information) 5. ทนทานต่อการใช้งานที่ผิดพลาด (Tolerance for Error) 6. พยายามกาย (Low Physical Effort) และ 7. ขนาดและเนื้อที่ที่ใช้เหมาะสมและใช้งานในเชิงปฏิบัติได้ (Size and Space for Approach and Use)

การประยุกต์หลักการของ Universal Design มาใช้ในการเรียนการสอนทำได้โดยการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนให้เป็นบรรยากาศที่เคารพในความเป็นอัตบุคคลของผู้เรียน มีกิจกรรมการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และในกลุ่มผู้เรียนกันเอง จัดสภาพแวดล้อม สื่อ กิจกรรมให้สะดวกปลอดภัยสำหรับผู้เรียนทุกคน ทั้งผู้เรียนที่ตาบอด หรือนั่งรถเข็น ใช้วิธีการสอนที่หลากหลายรูปแบบ ข้อมูลสารสนเทศ สื่อเทคโนโลยี เอกสารประกอบการเรียนการสอน และข้อมูลอื่น ๆ มีความยืดหยุ่นพอสำหรับนิสิตทุกประเภท มีการสะท้อนผลงานของนิสิตเป็นระยะ ๆ สำหรับโครงการที่นิสิตทำเพื่อให้สามารถปรับปรุงได้ทันก่อนจบโครงการ มีวิธีการประเมินผลการเรียน และใช้เครื่องมือประเมินที่หลากหลาย และปรับสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกให้เหมาะสมสำหรับนิสิตที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในห้องเรียน

บทที่ 5

แนวทางการช่วยเหลือนิสิตพิการเรียนร่วมระดับอุดมศึกษา สำหรับอาจารย์ผู้สอน

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเห็น ลักษณะนิสิตพิการทางการเห็น

- นิสิตที่มีการมองเห็นระดับเลือนราง สามารถเดินทาง และเข้าชั้นเรียนได้เหมือนนิสิตปกติทั่วไป แต่เมื่อมีการเขียนหรืออ่าน นิสิตกลุ่มนี้ต้องมีอุปกรณ์เสริม เช่น แว่นตาเลนส์พิเศษ แว่นขยาย CCTV เป็นต้น

- นิสิตที่มีการมองเห็นระดับเลือนราง จะใช้สายตาดูสิ่งของหรือวัตถุในระยะที่ใกล้จนแทบจะติดกับใบหน้าของนิสิต โดยระยะการเห็นจะต่างกับระดับการเห็นปกติอย่างชัดเจน

- หากนิสิตที่สูญเสียการเห็น (ตาบอด) มักจะมีผู้นำทางมาส่งเข้าห้องเรียน หรือนิสิตอาจเดินมาเองโดยใช้ไม้เท้าขาวเป็นอุปกรณ์นำทาง

- นิสิตพิการทางการเห็น มีความจำเป็นในการพกเครื่องบันทึกเสียงสำหรับบันทึกการบรรยายของอาจารย์ผู้สอน และอุปกรณ์การเขียน (สเลทและสไตลัส) เพื่อเขียนบันทึกสิ่งที่ได้เรียนรู้

สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ

- การมอบหมายงาน ควรมีการยืดหยุ่นเรื่องของระยะเวลา เนื่องจากนิสิตต้องใช้อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการค้นหาและแปลงข้อมูล

- กิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศและห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้โอกาสแสดงความเป็นผู้นำ และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ผู้สอนพูดช้า ๆ พูดไปเรื่อย ๆ นิสิตจะสามารถสร้างโมเมนตัมขึ้นมาหรือให้เรียนรู้จากเพื่อนตามรูปแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

- **สื่อทางวิชาการ** : ให้นำเนื้อหาที่เป็น Power point หรือเอกสาร ใบงาน ประกอบการเรียน การสอนให้นิสิตนำไปศึกษา ก่อน ผู้สอนสามารถจัดส่งไฟล์ เอกสาร ใบงานหรือข้อสอบให้กับเจ้าหน้าที่ DSS เพื่อแปลงไฟล์เอกสารเป็นอักษรเบรลล์
- **การสอบ** : จะต้องสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้มีการแยกสอบ เพื่อความสะดวกในการอ่านข้อสอบ ขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควร นานเกินไป
- **การประสานงาน** : ประสานกับเจ้าหน้าที่ DSS ที่ให้บริการและช่วยเหลือ นิสิตพิการทางการเห็น เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสมในการจัด การศึกษาสำหรับนิสิตพิการทางการเห็น ให้เข้าถึงระบบการเรียนการสอนของ มหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตปกติ

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับ นิสิตพิการทางการได้ยินหรือสื่อ ความหมาย

ลักษณะนิสิตพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย

- สวมเครื่องช่วยฟังที่ใบหู กรณีที่นิสิตไม่ได้สวมเครื่องช่วยฟังจะไม่ สนองตอบต่อเสียง แสดงท่าทางหรือใช้ภาษามือแทนการพูด
- มีข้อจำกัดทางด้านภาษา ทำให้การเขียนคำศัพท์ตกหล่น สะกดผิด เขียนประโยคกลับกัน ใช้คำศัพท์สั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน อาจเขียนหรือตอบไม่ตรง ประเด็นที่ผู้สอนต้องการ
- ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนใหญ่จะต่ำกว่าเกณฑ์ที่ผู้สอนกำหนด ยกเว้นรายวิชาที่เน้นการปฏิบัติ เนื่องจากนิสิตกลุ่มนี้ส่วนใหญ่จะมีทักษะการปฏิบัติ

สิ่งที่คุณสอนสามารถให้การช่วยเหลือ

- การมอบหมายงาน ควรใช้คำสั่งที่สั้น ๆ ง่าย ๆ ไม่ซับซ้อน อธิบายความหมายคำศัพท์ที่เป็นศัพท์เฉพาะ
- กิจกรรมการเรียนการสอน จัดบรรยากาศและห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดที่นั่งด้านหน้าห้องเรียน เพื่อให้สามารถมองเห็นผู้สอนและข้อความบนกระดาน ให้โอกาสแสดงความเป็นผู้นำ และร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ หรือมอบหมายงานกลุ่ม และจัดให้นิสิตพิการได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนิสิตปกติ นิสิตที่สูญเสียการได้ยินแต่สามารถใช้ประสาทสัมผัสทั้งหมดที่เหลืออยู่ให้เกิดประโยชน์ได้ ทั้งนี้ ควรหลีกเลี่ยงการสอนแบบ Chalk and Talk
- สื่อทางวิชาการ ให้เนื้อหาที่เป็น power point หรือเอกสารใบงาน ประกอบการเรียนการสอนให้นิสิตนำไปศึกษาก่อน
- **การสอบ** สามารถใช้แบบทดสอบหรือข้อสอบปกติทั่วไป กรณีที่เป็นข้อสอบแบบอัตนัย ผู้สอนอาจจะต้องปรับเกณฑ์การประเมินเกี่ยวกับการใช้ภาษาทำความเข้าใจกับข้อความที่นิสิตเขียน
- **การประสานงาน** ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ให้บริการและช่วยเหลือ นิสิตพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้เข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตปกติ

✚ การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย

ลักษณะนิสิตพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย อาจารย์ผู้สอนสามารถสังเกตได้ดังต่อไปนี้

โดยส่วนใหญ่แล้วความบกพร่องประเภทนี้จะสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจนคือ เป็นบุคคลที่มีอวัยวะไม่สมส่วน อวัยวะส่วนใดส่วนหนึ่งหรือหลายส่วนขาดหายไป กระดูกและกล้ามเนื้อพิการ เจ็บป่วยเรื้อรัง รุนแรง มีความพิการของระบบประสาท มีความลำบากในการเคลื่อนไหวซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการศึกษาในสภาพปกติ เช่น โปลีโอ แชนลีบ ชาลีบ การชักเกร็งของกล้ามเนื้อแขน ขาขาด เป็นต้น

มีข้อจำกัดในการเคลื่อนไหว การนั่ง การยืน การนอนและการเดิน ดังนั้นบุคคลที่มีความพิการทางร่างกายหรือสุขภาพ จึงมีความจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือด้านสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกมากเป็นพิเศษ เพื่อช่วยให้สามารถเคลื่อนไหว เดินทางหรือประกอบกิจกรรมได้ใกล้เคียงกับคนทั่วไปให้มากที่สุด

สิ่งที่คุณสอนสามารถให้การช่วยเหลือ

- **การมอบหมายงาน** การมอบหมายงานสามารถให้งานเช่นเดียวกับนิสิตปกติได้ แต่ควรยืดหยุ่นในงานบางประเภท เช่น การเขียนเปลี่ยนเป็นการพิมพ์ลงคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (ในกรณีที่นิสิตมีปัญหากล้ามเนื้อชักเกร็งจะบกร่องการควบคุมทิศทางเคลื่อนไหวของมือ แขน ขา เป็นต้น)

- **กิจกรรมการเรียนการสอน** ผู้สอนต้องตระหนักเรื่องการจัดสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ให้เหมาะสม ควรสอนในห้องเรียนที่กว้างในกรณีรายวิชาที่ต้องมีกิจกรรมกลุ่มบ่อย ๆ หรือมีผู้เรียนจำนวนมากเพราะนิสิตพิการบางคนนั่งล้อเข็นเรียน ผู้สอนควรหาห้องเรียนและอาคารเรียนที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการเดินทางมาเรียนของนิสิตให้ใกล้เคียงกับนิสิตปกติมากที่สุด เช่น

อาคารมีทางลาด รววจับ ลิฟต์ ตลอดจน ยึดหยุ่นในบางกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้นิสิตได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ ฯลฯ เป็นต้น

- **สื่อทางวิชาการ** ผู้สอนสามารถใช้สื่อการสอนเหมือนนิสิตปกติทั่วไปได้เนื่องจากนิสิตพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายไม่มีอุปสรรคด้านการเรียนรู้ทางวิชาการ

- **การสอบ** หากมีการสอบ ผู้สอนสามารถแยกสอบเพื่อยึดหยุ่นด้านเวลาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของนิสิตได้ โดยเฉพาะการเขียนหากนิสิตเขียนได้ก็จะเขียนซ้ำ ในกรณีที่มีอาการชักเกร็งของกล้ามเนื้อ ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนสามารถประสานงานกับงานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ (DSS) เพื่อดำเนินการบริการสถานที่สอบและรับส่งข้อสอบกับหน่วยงานคณะ ทั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนสามารถแนะนำนิสิตพิการ ให้ติดต่อกับหน่วยงานโดยตรงเพื่อขอรับบริการสิ่งอำนวยความสะดวกและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ต่อไป

- **การประสานงาน** อาจารย์ผู้สอนและนิสิตพิการสามารถประสานงานกับงานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ (DSS) ได้โดยตรง เพื่อขอรับบริการสนับสนุนทางด้านวิชาการ สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการให้คำปรึกษาได้ในวันและเวลาราชการ

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมหรือออทิสติก

ลักษณะนิสิตพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมหรือออทิสติก

- บุคคลออทิสติก คือ บุคคลที่มีความผิดปกติของระบบการทำงานของสมองบางส่วน ส่งผลต่อความบกพร่องทางพัฒนาการด้านภาษา ด้านสังคมและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และมีข้อจำกัดด้านพฤติกรรม หรือมีความสนใจจำกัดเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยความผิดปกตินั้นค้นพบได้ก่อนอายุ 30 เดือน

- ไม่สบตา ไม่กล้าแสดงออก ต้องกระตุ้นเตือนหรือให้แรงเสริมมีลักษณะเฉพาะ เช่น นั่งยืมนคนเดียวเป็นเวลานาน หัวเราะโดยไม่มีสาเหตุ สบัตมีมือซ้ายคีบขี้

- ไม่สามารถยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทันทีทันใดได้

- ขาดทักษะการสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ต้องอาศัยการชี้แนะ

สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ

- กำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ประจํารายวิชาให้เป็นระบบ ชัดเจน ทั้งนี้ควรมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในการทำงานของนิสิตพิการ

- อาจารย์ผู้สอนควรกำหนด กฎ ระเบียบประจํารายวิชาหรือห้องเรียน ตั้งแต่ต้นภาคเรียนและชี้แจงทำความเข้าใจกับนิสิตทุกคนเพื่อให้ปฏิบัติตาม

- ให้แรงเสริมอย่างสม่ำเสมอ เมื่อนิสิตพิการสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนดไว้ได้

- ถ้านิสิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อน อาจารย์ผู้สอนควรวิเคราะห์พฤติกรรมของนิสิตก่อนแล้วจึงพิจารณาดำเนินการต่อไป

- กรณีที่นิสิตพิการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้สอนควรหาสาเหตุของพฤติกรรมแล้วดำเนินการปรับ แก้ไขตามความเหมาะสมอย่างเป็นระบบ
- **การสอบ** : จะต้องสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้มีการแยกสอบเพื่อขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป
- **การประสานงาน** : ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ DSS ที่ให้บริการและช่วยเหลือนิสิตพิการ เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตพิการให้เข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเหมาะสมกับนิสิตปกติ

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางสติปัญญา

ลักษณะนิสิตพิการทางสติปัญญา

การสอนนิสิตพิการทางสติปัญญา อาจารย์ผู้สอนสามารถสอนนิสิตพิการทางสติปัญญาในระดับเรียนได้ อาจสอนเป็นรายบุคคลหรือสอนเป็นกลุ่ม การสอนต้องคำนึงความยากง่ายของเนื้อหา การใช้ภาษามีความจำเป็นมากต้องใช้วิธีสอนที่จะช่วยให้นิสิตเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น วิธีสอนอาจแตกต่างกันไปจากนิสิตปกติตามสภาพความพิการและความต้องการจำเป็นพิเศษ

สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ

- จัดการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามศักยภาพและความสามารถของนิสิต
- ถ้านิสิตไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือใช้คำพูดไม่เหมาะสมกับอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อน อาจารย์ผู้สอนควรวิเคราะห์พฤติกรรมของนิสิตก่อน แล้วจึงพิจารณาดำเนินการต่อไป
- กรณีที่นิสิตพิการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้สอนควรหาสาเหตุของพฤติกรรมแล้วดำเนินการปรับแก้ไขตามความเหมาะสมอย่างเป็นระบบ

- **การสอบ** จะต้องสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้มีการแยกสอบเพื่อขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป

- **การประสานงาน** ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ให้บริการและช่วยเหลือ นิสิตพิการ เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้นิสิต พิการเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตปกติ

✚ การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเรียนรู้

ลักษณะนิสิตพิการทางการเรียนรู้

มีทักษะเฉพาะด้านที่ใช้ในการเรียน ด้านการอ่าน การเขียน หรือการ คำนวณ ไม่เหมาะสมกับอายุจริง ระดับสติปัญญา และระดับการศึกษา โดยไม่ได้ เกิดจากความผิดปกติทางร่างกายและระบบประสาท ความบกพร่องของพัฒนาการ แบบรอบด้าน ความบกพร่องทางสติปัญญา หรือขาดโอกาสทางการศึกษาส่งผล กระทบต่อผลการศึกษา หรือกิจกรรมในชีวิตประจำวันที่ต้องอาศัยการอ่าน การเขียน หรือการคำนวณ นิสิตที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือนิสิตแอลดี (LD) เป็นนิสิตที่มีสติปัญญาปกติสามารถเรียนได้ แต่มีความยุ่งยากหรือปัญหาทาง การเรียนรู้ในด้านการอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์

สิ่งที่คุณสอนสามารถให้การช่วยเหลือ

- การสอนเสริมซึ่งเป็นการสอนเพิ่มเติมในส่วนที่นิสิตยังขาดทักษะอยู่ โดยการแนะนำคำตอบพอเป็นแนวทาง หรือการใช้แบบฝึกหัดที่มีแนวทางในการชัก จูงนักศึกษาไปสู่คำตอบที่ถูกต้อง

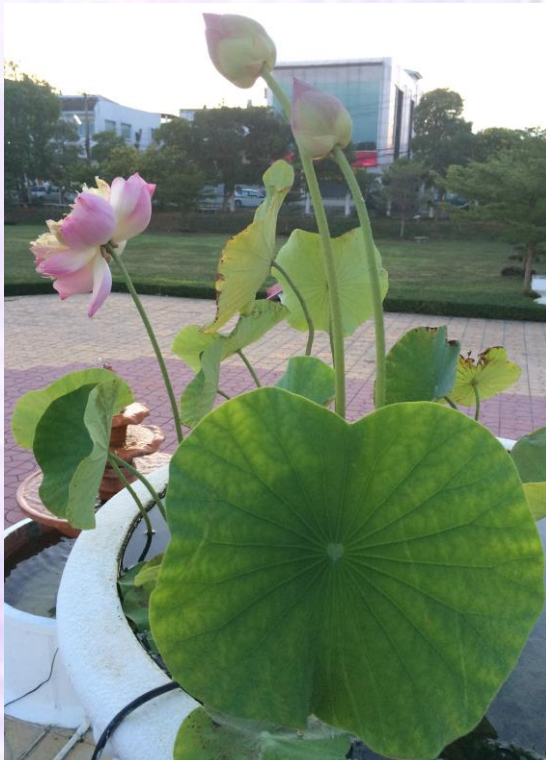
- วิธีการสอนชดเชย (Compensation) เป็นการสอนในส่วนที่นิสิตขาดไป

- ในการสอน การอ่าน การเขียน และคณิตศาสตร์ อาจารย์ผู้สอน จำเป็นต้องปรับเนื้อหาบ้าง ปรับเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจน วิธีทดสอบนิสิต

- นิสิตที่มีปัญหาในการเรียนรู้ บางกรณีอาจมีปัญหากับสมาธิ การเคลื่อนไหวหรือพฤติกรรมบางอย่างด้วยเช่นกัน

- **การสอบ** : จะต้องสอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้มีการแยกสอบเพื่อขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป

- **การประสานงาน** : ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ DSS ที่ให้บริการและช่วยเหลือนิสิตพิการ เพื่อหาแนวทางการช่วยเหลือที่เหมาะสมในการจัดการศึกษาให้นิสิตพิการเข้าถึงระบบการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยได้อย่างเท่าเทียมกับนิสิตปกติ

บทสรุป

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเห็น สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ คือ ยืดหยุ่นในเรื่องของระยะเวลาในการส่งงาน ให้โอกาสเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม ให้เอกสารประกอบการเรียนให้นิสิตไปศึกษาก่อน หรือส่งให้เจ้าหน้าที่ DSS จัดทำสื่ออักษรเบรลล์ มีการแยกสอบและขยายระยะเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ คือ การมอบหมายงานควรใช้คำสั่งที่สั้นและเข้าใจง่าย จัดให้นิสิตนั่งด้านหน้า ให้โอกาสแสดงความเป็นผู้นำ มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับนิสิตปกติ ทั้งนี้ ควรหลีกเลี่ยงการสอนแบบ Talk and Chalk ให้เอกสารประกอบการเรียนให้นิสิตไปศึกษาก่อน

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ คือ ยืดหยุ่นเวลาในการส่งงานบางประเภท จัดสภาพแวดล้อมด้านสถานที่ให้เหมาะสมเพราะนิสิตบางคนใช้ล้อเข็น (wheelchair) ในกรณีนิสิตที่มีอาการชักเกร็งของกล้ามเนื้อควรแยกสอบเพื่อยืดหยุ่นด้านเวลาให้เหมาะสมกับสภาพความพิการ ทั้งนี้ อาจารย์ผู้สอนสามารถประสานงานกับงานพัฒนาคุณภาพนิสิตพิการ DSS เพื่อจัดสถานที่สอบ

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางจิตใจหรือพฤติกรรมหรือออทิสติก สิ่งที่ผู้สอนสามารถให้การช่วยเหลือ คือ กำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบ ประจํารายวิชาให้เป็นระบบชัดเจน ให้แรงเสริมอย่างสม่ำเสมอ และจัดให้มีการแยกสอบ ขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางสติปัญญา
สิ่งที่คุณสอนสามารถให้การช่วยเหลือ ปรับกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมตามศักยภาพและความสามารถของนิสิต กรณีที่นิสิตพิการแสดงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ผู้สอนควรรหาสาเหตุของพฤติกรรมแล้วดำเนินการปรับแก้ไขตามความเหมาะสมอย่างเป็นระบบ จัดให้มีการแยกสอบเพื่อขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป

การให้บริการและการช่วยเหลือสำหรับนิสิตพิการทางการเรียนรู้
สิ่งที่คุณสอนสามารถให้การช่วยเหลือ คือ การสอนเสริมในส่วนที่นิสิตยังขาดทักษะอยู่ อาจารย์ผู้สอนจำเป็นต้องปรับเนื้อหาบ้าง ปรับเกณฑ์ต่าง ๆ ตลอดจนวิธีทดสอบ จัดให้มีการแยกสอบเพื่อขยายเวลาในการสอบซึ่งไม่ควรนานเกินไป

บรรณานุกรม

- “ประกาศกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรื่อง ประเภทและหลักเกณฑ์ ความพิการ (ฉบับที่ 2)”. (2555, 26 กรกฎาคมค.ศ.). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 129 ตอนพิเศษ 119 ง.
- “ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กำหนดประเภทและหลักเกณฑ์ของคนพิการทางการศึกษา พ.ศ.2552”. (2552, 8 มิถุนายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 80 ง.
- “พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551”. (2551, 5 กุมภาพันธ์). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 125 ตอนที่ 48 ก.
- “พระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550”. (2550, 27 กันยายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 124 ตอนที่ 61 ก.
- “ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการว่าด้วยการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2552”. (2552, 9 พฤศจิกายน). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 126 ตอนพิเศษ 163 ง.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”. (2540, 11 ตุลาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 114 ตอนที่ 55 ก.
- “รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย”. (2550, 24 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 124 ตอนที่ 47 ก.
- ศูนย์พัฒนามนุษย์และบุคคลที่มีความพิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. (2554). **คู่มืออาจารย์ผู้สอนนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่**. เชียงใหม่ : ดาราวรรณการพิมพ์. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556).
- การออกแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากล Universal Design for Learning**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.

DISABILITY SUPPORT AND SERVICES

“อยู่ฟรี เรียนฟรี มีทุนการศึกษา”

University of phayao

www.dsa.up.ac.th

19 ต.แมกกา อ.เมือง จ.พะเยา 56000 โทร. 0 5446 6666 ต่อ 3542, 3544

โทรสาร 0 5446 6690